

SZÍNHÁZ

DRÁMAMELLÉKLET

1988
JANUÁR

SIGMOND ISTVÁN

Szerelmeső

Dráma három felvonásban

SZEREPLŐK

KRISZTINA

DOMOKOS, *Krisztina férje* IVÁN,

Krisztina szerelme PÁLFINÉ,

Krisztina anyja VARGÁNÉ,

Krisztina anyósa PÜSÖK,

utcaseprő

SINKA ÚR, *szomszéd*

FESTŐ, *szomszéd*

FELÜGYELŐ

ORVOS

TÁRHÁZY RUDOLF, *ügyvéd* ICU,

Iván szeretője

ALELNÖK

SZEKTÁSOK, BETEGEK

Történik napjainkban

ELSŐ FELVONÁS

Első jelenet

Az összes szereplő a színen, kivéve Krisztinát

PÁLFINÉ És eljön ama mindenekezt uraló fejedelem, hogy megtartsa az ítéletet!

IVÁN Most hagyjalak el, amikor végre megtaláltalak?!

VARGÁNÉ Ha a kisfiam megtudja, hogy maga nap mint nap mással élvezkedik, belehal.

DOMOKOS A gyermek ugyanis nem tőlem van! PÜSÖK Maga nem igazi ringyó, maga csak teszi magát, SINKA ÚR Kegyed hajnali napfényben csillogó har-

matcsepp, madame, nem sakkfigura!

FESTŐ Lefestem magát, istennőt festek magából, vér-vörös, meztelen istennőt, jöjjön velem!

FELÜGYELŐ Kezet fogtunk, kérem szépen, olyan csodálatos volt, a kedves anyuka nyújtotta a kezét, és azt mondta: isten vele, kedvesem, mondja meg a papnak, hogy még mindig nem tudok több nyelven beszélni, még mindig csak az anyanyelvemen tudom mondani: Isten.

ORVOS Én demokrata vagyok, de az Isten nem az! TÁRHÁZY Tanúkkal fogom bizonyítani, hogy foglalkozásszerűen üzte a prostitúciót!

ALELNÖK A bíróságnak az a feladata, hogy megpróbálja kibékíteni önöket.

ICU A Mindenség Istennőjének táncolnia kell, állandóan csak táncolnia kell, meztelenül és olyan féktelen vággyal, hogy felgerjessze vele Ophiont, a nagy Kígyót. Ismered ezt a mesét?

Második jelenet

Krisztina, később Iván és Domokos

KRISZTINA (*a közönséghez*) Nem ismertem azt a mesét. Ivánt kellett utamba vezesse a sors, hogy meg-tudjam a Mindenség Istennőjének történetét ... Vasárnap volt. A bámészködő nap sugarai ébresztettek fel, egy hatalmas, aranylő férfiszem legeltette rajtam szégyentelen, felhevítő pillantásait, lángokat lövellt rám, hogy lángra gyűljak én magam is. Akkor még nem tudhattam, hogy különleges napra ébredek, csak a testemben lüktetett valami szokatlan forróság, mintha ereimben apró vulkánok adtak volna egymásnak találkozót. Aznap, egy kiránduláson ismertem meg Ivánt.

Iván be. Messziről nyújtják egymás felé a kezüket, kéz-fogás

IVÁN Iván.

KRISZTINA Krisztina.

IVÁN Szóval maga lenne az a bizonyos Krisztina?!

KRISZTINA Hogyhogy az a bizonyos?

IVÁN Nekem azt mondták, Krisztina egy ragyogó nő.

KRISZTINA És nem vagyok az?

IVÁN Nem ... Magát nem lehet ilyen mércével mérni. Maga Krisztina, vasárnapi Krisztina. És ez minden-nél több ... Azt hiszem, maga volt az egyetlen a kocsiiban, aki nem nyöszörgött a félelemtől, nem rimánkodott, hogy lassabban hajtsak.

KRISZTINA Én álmomban sokat repülök, ezer kilométeres sebességgel, és nem ilyen kerekeken dőcögő tragacccsal, mint a magáé. Nem engedné el a kezem? IVÁN Nem szívesen. Megszoktam a melegét. KRISZTINA (*kívonja a kezét az Ivánéból*) Csakhogy én nem akarom, hogy maga megszokja a kezem melegét.

IVÁN Pedig én el akartam vinni magát repülni, hogy ne csak az álmok szárnyán száguldjon a föld felett.

KRISZTINA Álmomban szárnyak nélkül röpködök, meztelenül, egymagamban táncolok a tenger hullámain.

IVÁN Akkor maga a Mindenség Istennőjének álmodja magát, Krisztina, vigyázzon, veszélyes az a tánc, nem magának való.

KRISZTINA Miért nem nekem való? Honnét tudja, hogy nem nekem való?

IVÁN A Mindenség Istennőjének tánca nyomában szél kerekedett, Krisztina.

KRISZTINA Na és?

IVÁN Az Istennő megfogta azt a szelet, sodorgatni kezdte a tenyere között, s így született meg Ophion, a nagy Kígyó. És az Istennő tovább táncolt, egyre féktelenebbül, a Kígyót elfogta a kéjvágy, az Istennő lába köré csavarodott, és megtermékenyítette. Érti most ,már? (*Lassan eltávolodik Krisztinától, majd eltűnik*)

KRISZTINA (*utánakiált*) Értem. Csak azt nem mondta meg, hogy ez a szerep miért nem nekem való! (*A közönséghez*) ...És aznap mégiscsak elvitt repülni, hogy ne csak álmomban száguldjak a tenger hullámain. Pörgött velünk a körhinta körbe-körbe, és szél kerekedett a nyomunkban. Minduntalan belenéztem a napba, de csak egy-egy másodpercig tartott az egész, mert a nap elbújt a szemünk elől, gyorsabban forogtunk körülötte, mint édes vagy mostoha

bolygógyermek, igen, röpülni, röpülni, röpülni kell gyermekkoromban is ezt a játékot szerettem a leg jobban, és akkor is így zakatolt bennem a vér, é zuhantak bennem fel-alá a vértengerek hullámai .. *(Mind sebesebben forogva, táncolva)* Szerettem volna kiröpülni a székéből, hogy tovább röpjek az ég felé mert nekem szárnyakat adott a föld, én a föld küldöttként érkezem a napba, hogy híreket vigyek eg3 másik világba, ahol nem zöld a zöld, nem édes a; édes, de kicsi bolygókkal lehet gurigázni hajnaltó napestig, mert ott nem reggel a reggel, és nem est (az este...

IVÁN *(be. Átkarolja, magához szorítja Krisztinát)* Meg-született Ophion, Krisztina!

KRISZTINA Én mindig csak egyedül röpültem, mos először röpjök valakivel ...

IVÁN Az a valaki Ophion a te Ophionod, akit te teremtettél magadnak.

KRISZTINA Lehet, álom ez az egész, lehet, tényleg ér vagyok a Mindenség Istennője... *(Behunyja a szemét)* A szemembe költöztek a csillagok, két fénye kuckót rendezett be magának Napisten, hol erősebb-ben, hol halványabban villannak, csillannak, üzenetnek egymásnak a szemembe költözött ikercsillagok

...

Iván mind erősebben szorítja magához, csókolja a ha-ját, homlokát, szemét

Ne rontsd el, ne rontsd el, a szemem a tiéd, te mondhattad a Napnak, hogy apró kis fényes csillagokat küldjön szemem sötétjébe, de ne menj tovább ...

DOMOKOS *(megjelenik valahol távol, mintha Krisztina képzeletében tünne fel)* Hol vagy, Krisztina?... Hol vagy, Krisztina?... Hol vagy, Krisztina?

KRISZTINA *(ellöki magától Ivánt; kijózanodva, rövid szünet után)* Sietnünk kell, a férjem biztosan otthon van már, nem szeretném megvárakoztatni.

Iván el

Harmadik jelenet

Krisztina, majd Iván, Püsök

KRISZTINA *(a közönséghez)* Száguldunk. Előrenézek. de állandóan Ivánt látom, éget, perzsel a tekintete, a kezemre nézek, s ott látom a tenyerem közepén, és a tükörfényes aszfaltról sugárzik felém, és időn-ként a tükörben is találkozok a tekintetünk ... Most megcsókol. Biztosan megcsókol. Keskeny ajkára gondolok, amely nemsokára megkeresi az enyémét. De nem történik semmi... Száguldunk. Behunyom a szemem, sötét van kint is, a kocsiban is, bennem is. Arcomról lehervadt a mosoly. Mint rosszul sikerült halálugráskor, szétterült lelkem porondján: összezúzott, árva halott az én valamikori mosolyom. Lelkemben önmaguktól lobbantak el a fények, vajon milyen koppantók működnek bennem, hogy olyan „minden mindegy” zsákutcába jutott a lelkem. A szörnyű csattanásra viszont azonnal magamhoz térek.

IVÁN *(berohanva)* Elűtöttem egy embert! *(Megragadja Krisztina karját)* Gyere, gyere hamar!

KRISZTINA Itt akarod hagyni?

IVÁN És ha meghalt?

KRISZTINA És ha meghalt? Itt akarod hagyni? PÜSÖK *(be, azaz ráirányul egy fénycsóva. Fekszik a földön)* Megöltek. Jaj, istenem, megöltek! ... Segítség! Rendőrség! ... Segítség!

IVÁN *(körülnézve, csitítván)* Ne tessék kiabálni, nincs semmi baj ...

PÜSÖK Eltörte a lábam, s azt mondja, nincs semmi baj?!

IVÁN Tessék megnyugodni, szépen elrendezünk mindent, nem kell feltétlenül világgá kürtölni az esetet.

PÜSÖK Azonnal vigyenek be a rendőrségre! Gyilkos úr, maga ezt nem ússza meg szárazon. Az ilyeneket sóbányában kellene betűvetésre tanítani. *(Közben állandóan nyöszörög)* Jaj, istenem...

KRISZTINA *(részvétellel)* Bácsi kérem, nagyon fáj? PÜSÖK Maga milyen szerepet játszik itt? Úgy sajnálkozik, mintha maga lenne a kisunokám. KRISZTINA *(Ivánhoz, türelmetlenül)* Vigyük a kórházba, vagy vigyük a rendőrségre, csak csináljunk vele valamit.

IVÁN Azt akarod, hogy börtönbe kerüljek?

PÜSÖK Ne búsuljon, gyilkos úr, a magafélék nem kerülnek börtönbe. Az egyik kollégámat egy ugyan-ilyen kocsi gázolta el, mint a magáé. Azt hiszi, az ipse beköltözött a síttrre? Rosszul hiszi, gyilkos úr. Az illető most is nyugodtan furikázik, keresi a következő áldozatot. Vagy talán éppen maga volt az?

IVÁN Uram, nekem nincs kedvem itt anekdotázni magával. Mondja meg, hol lakik, hazavisszük.

PÜSÖK Jaj, istenem, én aztán jól kifogtam magukat. Hát maguk még gyilkolásban is kezdők? ... Édes istenem, szabadíts meg a kezdő gyilkosoktól! *(Hangot vált)* A rendőrségre akarok menni, értik?!

IVÁN Vagy megmondja, hol lakik, vagy itt hagyom. Ez elég világos?

PÜSÖK *(fenyegetően)* Tudja maga, hogy ki vagyok én? IVÁN *(megszeppenne)* Sajnálom, eddig még nem volt szerencsém.

PÜSÖK Én vagyok Püsök. Engem mindenki ismer. IVÁN

Nagyon örülök.

PÜSÖK Képelem. Én is nagyon örülök, gondolhatja. Negyven éve vagyok utcaseprő, de velem még nem fordult elő ilyesmi.

IVÁN *(dühöngve)* Maga utcaseprő?

PÜSÖK Talán azt hitte, hogy cserebogarat ütött el?

IVÁN *(fenyegetően)* Utoljára kértem, hol lakik. Haza-visszük, kihívjuk aa mentőket, maga azt fogja mondani, hogy leesett a... mit tudom én... az asztalról, miközben megpróbált becsavarni egy villanykörtét. Ne féljen, minden költséget fedezünk, beleértve a fájdalomdíjat is.

PÜSÖK *(makacsul)* Rendőrség vagy kórház, máshová nem megyek.

IVÁN *(türelmet veszítve)* Akkor itt hagyom, és vérmérgezését kap, és elüszkösödik a lába, s majd tőből le-vágják. Ezt akarja?

PÜSÖK Maga ezt komolyan mondja?

IVÁN Komolyan, mondtam, uram, halálos komolyan.

PÜSÖK *(beletörődve)* Akkor Káptalan utca 5.

IVÁN Na, egy-kettő, másszon be a kocsiba, s aztán indulunk.

PÜSÖK Azt már nem, gyilkos úr! Először is: maguk szépen ölbe vesznek, és betesznek a kocsiba. Rend-ben?

IVÁN *(kelletlenül)* Rendben.

PÜSÖK Holnap kezdve minden délben hozzák nekem az ebédet. Rendben?

IVÁN Rendben.

PÜSÖK Holnap este pedig várom magukat az első üzleti tárgyalásra. Rendben?

IVÁN Rendben.

PÜSÖK Most pedig ideadja a személyazonossági igazolványát, s aztán ölbe vehetnek.

IVÁN *(felháborodva)* Erről szó sem lehet!

PÜSÖK *(fenyegetően)* Gyilkos úr, megjegyeztem a kocsi számát. Ezt csak azért mondom, hogy tudjon róla: az öreg Püsök sem lábbal előre jött a világra.

KRISZTINA *(előveszi a táskájából a személyazonossági igazolványát, átnyújtja Püsöknek)* Tessék, Püsök úr. PÜSÖK Nekem így is jó ... Na, most miért ácsorog-nak itt? Osszák ki egymás között a két lábamat meg a hónom alját. Aztán: hórukk. Értjük?

IVÁN *(dühöngve, de beletörődve)* Értjük, értjük... *(Megindul Püsök felé, Püsök és Iván el. Iván boszszankodva, kívülről)* Ebben a sötétben alig lehet látni valamit.

Negyedik jelenet

Krisztina, Domokos és Iván hangja. Krisztina behunyt szemmel, karját előrenyújtva, tapogatózva járkal a „sötétben”. Domokos asztalnál ül, lehajtott fejjel dolgozik

KRISZTINA *(hangja magnetofonszalagról)* Ebben a sötétben nem lehet látni semmit. Én a sötétséget ször-

nyetegnek éreztem mindig, amely láthatatlan fekete testével rám tapad, és belém fojtja a lélegzetet. De ez a sötétség nem lehet kegyetlen, hiszen benne van Iván. Ennek a sötétségnek érzem a leheletét, forró hullámokban simogatja az arcomat. De a csend és a mozdulatlanság mégis fojtogató. Iván nem mozdul. És már nem tudom elviselni a mozdulatlanságot. Árva vagyok és gyámoltalan. Menj, menj már, Iván!

IVÁN *(hangja magnetofonszalagról)* Most hagyjalak el, amikor végre megtaláltalak? ! Krisztina, látom a szemedet, látom bennük a ragyogást, két kicsi csillag ragyog szemed sötétjében, s ott van bennük az a tekintet, melyet nekem ajándékoznál örökre. Ophion vagyok, Krisztina ...

KRISZTINA *(hangja magnetofonszalagról)* Menekülni kellene, vagy segítségért kiáltani, de nincs hangom, csak reszketőn előrenyúló karom van, mellyel félve és segílyt kérőn tapogatom a sötétet. Megérintem az arcát, s érzem forró leheletét a tenyeremben. Számmal rátapadok az ajkára, hogy elfojtsam szerelmes suttogását, melyet képtelen vagyok tovább elviselni. („Sötétben” tapogatózva megérinti Domokos arcát)

DOMOKOS Dolgozom, Krisztina, most ne zavarj, kérlek.

KRISZTINA Titkom van, Domokos, el kell mondanom neked.

DOMOKOS Most? Éppen most?

KRISZTINA *(felindulva)* Most! Éppen most! ... Domokos, én a Mindenség Istennője vagyok.

DOMOKOS *(nevetve)* Te az én istennőm vagy, Krisztina. S lázad van, vagy az éhség vette el az eszecsikédet. Na, mi lesz azzal a rántottával?

KRISZTINA A rántottaevésben nincs semmi romantika.

DOMOKOS *(felnevet)* Dehogyan nincs. Ha holdfényben esszük, s a meg nem fogant csirkék képzeletbeli lelke előtt tisztelgve fel-felcsipogunk közben, észvesztően romantikus lesz a vacsora.

KRISZTINA *(keserűen)* Látod, ez a te romantikád! De arra nem lennél képes, hogy a kapu mögötti sötétben letérdelj elé, és két fényes csillagot láss szemem sötétjében, és higgyed, hogy az igaz, és mondjad is!

DOMOKOS Ez hazugság lenne, Krisztina, nem romantika!

KRISZTINA Akkor hazudj ! Hazudj néha, Domokos, hazudj nekem! *(Sír)*

DOMOKOS Sajnálom, Krisztina, hazudni nem tudok.

KRISZTINA *(egyre hevesebben)* Neked palástban kel-lene járnod, Domokos, ahogy az igazmondókhhoz, a mindenkori segítőkhez, a jótanács-osztogatókhoz illik. Hogyan tudod elviselni önmagad, Domokos? Nem látod, hogy te már kriptafal vagy, akihez imádkozni járnak az elesettek?! Én már azt sem tudom nézni, ahogy köszöntenek téged az emberek. Ahogy mindig a szemedbe néznek, ahogy a meghittség s a bizalom könnyei csillognak a szemekben, mint gyónás előtt az öregasszonyok szeme. Te meg jó vagy, Domokos, jó vagy és segítőkész, mindig, mindenkivel és mindenkoron. A kriptafalak nem tudnak romantikát hazudni, és ebben is igazad van. Mindig és mindenkor igazad van!

DOMOKOS *(megcsipkedi Krisztina arcát. Kedvesen)* Te kis gonosz!

KRISZTINA *(némileg hisztérikusan)* Ne csipkedd az arcomat! Azt sem tudom elviselni, ha megjegyzéseimet a gyermekszáj-kategóriába sorolják, és csipked-nek, mint egy hülyegyereket vagy egy utcanőt!

DOMOKOS Igazságtalan vagy, Krisztina.

KRISZTINA Te meg tolvaj is vagy ráadásul! Jóság-ötleteket lopkods össze a világirodalom sokszobaösszkomfortjából, s aszketikus következetességgel megvalósítod őket sorban. Nem telik el egy nap, hogy ne tennél valami jót, valami felemelőt, valami nemeset!

DOMOKOS Nem vetheted a szememre, hogy ember vagyok!

KRISZTINA Csakhogy a jóság néha megalázó, Domokos, ez egy olyan fegyver, amely halálós sebet ejthet az emberen. Láttad ma este Sinka urat? Az a szerencsétlen itt ólálkodik minden este a sarkon, hogy találkozhassék veled. Tudod, miért? Mert le szeretne győzni. S te pedig mit csináltál vele?

DOMOKOS *(elképedve)* Mit csináltam én Sinka úrral?

Mindkerten el

Ötödik jelenet

Sinka úr, majd Krisztina, Domokos. Sinka úr egy padon ülve izgatottan figyel, követi a „járókelőket”, mint aki keres vagy vár valakit. Fel-felugrik, lábujjhegyen állva átnéz az utca másik oldalára stb. Krisztina, Domokos karonfogva be

SINKA ÚR *(lelkesen)* Isteni szerencse, hogy véletlenül összetalálkoztunk. Kisztihand, madame. *(Domokos-hoz)* E kettő É négy! Erre lépjen, ha tud!

Mindhárman leülnek. Domokos megfontoltan, látszólag nagyon odafigyelve játssza a partit — fejben sakkozás —, Sinka úr eksztázisban van, időnként felugrik, szinte szuggerálja Domokost

DOMOKOS E7-E5.

SINKA ÚR Futó Ft-c4.

DOMOKOS D7-d6.

SINKA ÚR Vezér d1—f3.

DOMOKOS Huszár b8-c6.

SINKA ÚR Vezér f3—f7! Sakk! Matt! *(Elszomorodva)*

Susztermatt.

KRISZTINA *(feláll. Sinka úrhoz kedvesen-kacéran)* Ha a király elveszett, a királynő önt illeti meg. Ölelje át a derekamat, Sinka úr, én most már önhöz tartozom.

SINKA ÚR *(szerényen)* Madame, ön kitüntet. Csakhogy a sakkban a királynő az egyedüli kalandor, kegyed pedig hajnali napfényben csillogó harmatcsepp, madame, nem sakkfigura.

KRISZTINA Ha a sakkozók hallanak ezt, meglincselnék önt,

Sinka úr, de én hiszek önnek.

SINKA ÚR Lekötelez, madame. Nyertem ugyan *(Domokoshoz, sokatmondóan, szomorúsággal)*, de lellem pathhelyzetbe került. A huszas években volt egy ehhez hasonló esetem. A mexikói követség kultúrattaséja voltam a szigeteken, madame, és éppen villás-reggelit adtam a republikánus hazafiak tiszteletére, amikor megjelent az inasom, soha nem felejttem el, madame, pántos cipőt hordott, és tele volt pattanással az arca, és bejelentette a királynő öfelségét. Ezen én egyáltalán nem lepődtem meg, madame, ez valahogy olyan természetes volt a mi körünkben, csak-hogy éppen polgárháború volt, madame ... Ezer bocsánat, de mennem kell, éppen egy hancúrparti ügy-ben nyomozok, ez ugyan szakmai titok, de kegyedék előtt nincsenek titkaim, egyébként a fűszeres úr meg-bizásáról van szó, aki rendkívül tiszteletreméltó egyéniség, a felesége önagsága viszont ... hogy úgy mondjam ... szóval ... Kisztihand, madame, rohanok. *(Domokoshoz)* Uram ! Ha véletlenül még összetalálkoznánk, rendelkezésére állok.

KRISZTINA Örülök, hogy találkoztunk, Sinka úr! SINKA ÚR *(meghajol)* It is my pleasure, madame, sir. *(El)*

Hatodik jelenet

Krisztina, Domokos

DOMOKOS Mit csináltam én Sinka úrral?

KRISZTINA *(vádolón)* Hagytad, hogy nyerjen! És ő tudta, hogy te szándékosan vesztettél! Megalázó jóságod s az ebből fakadó úgynevezett örömök fogják

sírba vinni az öreget!

DOMOKOS Én azt hiszem, hogy ezek az esti örömök tartják

életben az öreget.

KRISZTINA *(keserűen)* Jól van, Domokos, maradj továbbra is a környék bölcse, jötevője és Krisztusa. És fogadd a tanácsra, segítségére szorulókat. Én majd ülök a konyhában közben, ahogy szoktam, a mosó-gép és a falinaptár társaságában, amelyen olyan egy-formák a számok, és egyformaságukkal igazat mondanak, csak akkor hazudik a nyomdász, amikor piros színnel jelzi a vasárnapokat. Egyetlenegy vasárnapot adhatnál nekem egy évből, Domokos, arra már

gondolni sem merek, hogy minden hétköznap vasár-nap legyen, a mi vasárnapunk.

Csengetnek

(Kínéz az „ablakon”. Dühöngve) Megint csak hozzád jön valaki. Öregasszony. Nagy fekete kendővel a fején. Biztosan apáca akar lenni!

DOMOKOS Krisztina, nem ismerek rád!

KRISZTINA Nem tudtad, hogy gyűlölöm a vénasszonyokat?!

DOMOKOS Dehogyan gyűlölöd! Csak önmagad leendő öregsége ellen hadakozol, ennyi az egész... (Elindul) Megyek, felhozom.

KRISZTINA (utánakiált) Akkor meztelenre vetkőzöm, szívem, hogy a Jóisten élvezetes ütlegeit kellőképpen kiélvezhessem!

Hetedik jelenet

Krisztina, majd Domokos, Vargáné

KRISZTINA (a közönséghez) Egyszer már ki kellennie hoznom a sodrából Domokost, hogy esténként végre egyedül maradhassak az urammal, hogy ne kelljen idegen sebeket gyógyítania állandóan, hogy végre az én sebeimre is jusson idő. Domokos ki tudja vájkálni az erre rászoruló lelkeből a szennyet, s okos, meleg szavakkal be tudja gyógyítani, az imigyen feltépett sebet, csak nekem kell egyedül, önmagam gyóntató-székében roskadozva feltérképeznem életem hétköz-napjainak feketére satírozott területeit, az oly sokszor megszakított ölelések és az elkopott fakanalak világát... Üvöltésem kellene. Vagy felpofoznám, de sosem tudnám megbocsátani magamnak, hogy meg-ütöttem. Inkább sajtó arcba kellene vágjam az öklömet, hogy fájdalmat okozzak neki. Miért nem akarja megérteni, hogy én a Mindenség Istennője vagyok... voltam?... Leszek?...

DOMOKOS (Vargánét tolja maga előtt. Örömmel) Krisztina! Krisztina, itt van anyukám!

KRISZTINA (elképedve) Itt van anyukád... DOMOKOS (hosszas álldogálás után, kedveskedő szemrehányással) Anyuka, nem csókolja meg a feleséget?

Krisztina Vargánéhoz lép, kezét akar csókolni

VARGÁNÉ (idegen, elutasítón) Maga nekem ne csókoljon kezet! Csókoljon kezet a fiamnak, ha már fel-tétlenül kezet akar csókolni valakinek. (Leül egy kanapé szélére)

DOMOKOS (csendesesen) Anyuka, mi nem szeretjük az ilyen beszédet.

VARGÁNÉ (hűvösen) Akkor csak megmelegszem nálad egy kicsit. (Kosarából előkotor egy darab kenyeret, majszolja) Reggel, amikor eljöttem, hideg eső zuhogott a hegyek között.

DOMOKOS (idegesen) Mindjárt vacsorázunk, ne etessék üresen enni azt a kenyeret.

VARGÁNÉ Nem vagyok éhes, kisfiam. De te csak egyél, ha itt az ideje... Az autóbusz elütött egy beteg lábú kutyát. Szép fehér kutya volt, de korcs. Nem kár érte, azt mondták.

DOMOKOS Rosszul mondták.

VARGÁNÉ Lehet. Nem értek hozzá... És te hogy vagy, kisfiam?

DOMOKOS Jól vagyunk, anyuka. Jól vagyunk.

VARGÁNÉ Egészséges vagy, kisfiam?

DOMOKOS Egészségesek vagyunk, anyuka. Én is, Krisztina is!

VARGÁNÉ (elgondolkozva) Kóbor kutya volt. Csak úgy csatangolt magára a világban. Talán mégis jobb így neki.

DOMOKOS (hosszabb szünet után) És otthon mi újság, anyuka? Apám hogy van? Amikor utoljára otthon voltam, elég rossz színben volt.

VARGÁNÉ Apádat tegnap temettük, kisfiam. (Közben majszolja a kenyérdarabot, majd a lehullott morzsákat szedegeti fel a padlóról) ...Távíratot küldtem. Vártalak. Nem jöttél.

DOMOKOS (halkan) Nem érkezett meg. (Mind emel-

tebb hangon) Nem érkezett meg, anyuka! Nem kaptunk semmiféle távíratot!

VARGÁNÉ Ezelőtt négy nappal küldtem, meg kellett érkeznie... Apádtól elbúcsúzhattál volna, kisfiam, ha a távíratot komolyan veszed, ha apád számított volna neked valamit.

DOMOKOS (felsír, közben öklével ráver az asztalra) Nem kaptuk meg! Nem kaptuk meg!

VARGÁNÉ (megsimogatja Domokost, anyás szeretettel mosolyogva) Nem mondasz igazat, kisfiam.

Krisztina lassan kiveszi a távíratot a táskájából, leteszi az asztalra

DOMOKOS (hosszú csend után) Két napig nem voltam itthon, anyuka. Csak tegnap érkeztem haza. Késő este. Jöhettek volna korábban is, de a hegyek között hosszú napokon át zuhogott az eső. Autók nem jártak, szekérral nem mertem elindulni. Azon a vidéken olyan esők vannak mostanában, amirE emberemlékezet óta nem volt példa. (Közben ki-nyitja a távíratot, nézegeti. Felháborodva, bizonygatón) ...Ki sem lehetett volna olvasni! Súlyos beuteug... ezt írja itt! NézzE meg anyuka is! NézzE meg! (Lobogtatja Vargáné előtt a távíratot) NézzE meg!

VARGÁNÉ (elnéz valahová a messzeségbe) Csináltattam a te nevedben is koszorút, kisfiam.

DOMOKOS (csendesesen) Igen. Köszönöm.

VARGÁNÉ Ma éjszaka itt aludnék, ha lehetne. DOMOKOS

Hát persze hogy itt alszik anyuka! Ez csak

természetes... A kishobában nincs bevetve az ágy.

VARGÁNÉ (feláll, karjára veszi a kosarát) Hát akkor

jó éjszakát, kisfiam. (El)

DOMOKOS Jó éjszakát, anyuka.

Krisztina, Domokos hosszan, szótlanul nézik egymást. Krisztina megindul Domokos felé, az utóbbi hátrál, majd el

Nyolcadik jelenet

Krisztina

KRISZTINA (a közönséghez) Anyósom magával hozta a halált. Cipelte a hideg esőtől végigszántott hegyi úton, aztán ideállította közénk. Nem lehet tőle szabadulni. Halottaink emlékképét gyűjtjük magunkban egy életen át, azok meg elüldögélnék lelkünk terítetlen asztala mellett, beszélgetnek és emlékeznek. Velünk beszélgetnek, reánk emlékeznek. És nem tudunk kitérni kérdéseik elől: „Miért? Miért? Miért?” És nem tudjuk, hogy miért. Néha már mi is leülnénk halottaink asztala mellé, a mindegyre sokasodó kérdezők közé. Csakhogy mi arra ítéltettünk, hogy a válaszok keresgélésének a gyötrődésében hajtsunk fejet, olykor elhíttjük magunkkal, hogy sikerült megtalálnunk a válaszokat, és olyankor bömbölve ontjuk magunkból a szavakat, s csak akkor döbbenünk rá, hogy tulajdonképpen állandóan visszakérdezőnk, amikor a körénk magasodó falakról visszahangszerűen érkeznek kullógó, vánszorgó szavaink! „Miért? Miért? Miért?”... Domokos gyászol, nem kérdez. Gyilkosnak érzem magam, pedig én nem olvastam azt a távíratot. De hát mi haszna bizonygatni a hihetlent? Senki sem hinné nekem, hogy életem folyamán egyetlen távíratot bontottam fel, amelyik valamikor hősként esett apámról hozta a hírt, s azóta egyet sem, soha. Most meg rákészültem, hogy kérdésekkel fognak ostromolni, hogy kitámadnak, megaláznak, és nem történt semmi. Rá kel-lene szánjam magam, hogy bemenjek anyósomhoz a kishobába, hogy vigasztaló szavaimmal elviselhetőbbé tegyem számára ezeket, a késő esti órákat. De nem tudok bemenni... Áthallatszik a szöszmötölése. Az öregasszonyok mind egyformán szöszmötölnek. Néhány hónappal ezelőtt anyám még itt lakott nálunk, s ugyanebből a szobából, ugyanilyen zajok szűrődtek át, sokszor késő éjszakáig. Amikor néha a bú-torokat kezdte húzogatni, beléptem hozzá. (El)

Kilencedik jelenet

Pálfiné, majd Krisztina, szektások. Pálfiné nézdegél jobbra-balra, mintha keresne valamit. Amikor meg-hallja a közeledő lépéseket, hirtelen leül magas támlájú, kopott karosszékebe. Kopogtatás hallatszik

PÁLFINÉ Ki az?

KRISZTINA *(hangja)* Krisztina.

PÁLFINÉ Egyedül?

KRISZTINA *(hangja)* Egyedül vagyok, anyám.

PÁLFINÉ Gyere be.

KRISZTINA *(be)* Keresett valamit, anyám?

PÁLFINÉ Én csak itt üldögélek és gondolkodom. Nem keresek semmit. Mit is keresnek? Mindenem megvan, és jól érzem magam.

KRISZTINA Hallottam, hogy húzogatta a bútorokat. PÁLFINÉ

(hevesen) Nem húzogattam a bútorokat! Itt üldögéltem, és beszélgettem az én Istenemmel. KRISZTINA

A Bibliája hol van? Mindig a kezében

szokta tartani.

PÁLFINÉ *(zavartan)* Igen?

KRISZTINA Anyám, megvan a Bibliája?

PÁLFINÉ *(határozottan)* Meg!

KRISZTINA Hol van?

PÁLFINÉ *(fagyosan)* Nem tudom, hol van, de megvan!

KRISZTINA Kereste?

PÁLFINÉ Kerestem.

KRISZTINA Mindenhol kereste?

PÁLFINÉ Mindenhol kerestem.

Krisztina körülnéz, majd a szék szakadt, foszladozó ülőkéjéből előhúzza a Bibliát, és átnyújtja Pál f inének

(Ellenségesen) Mondd meg a drágalátos uradnak, hogy ezt azért mégsem kellett volna megtennie!

KRISZTINA Anyám azt hiszi, hogy Domokos ilyesmik-kel szórakozik?

PÁLFINÉ *(gyűlölettel)* Nem szórakozásból teszi, hanem mert agresszív ateista. Képes megsemmisíteni az istenes szövegeket, de legalább eltüntetni, eldugni azokat, hol az ágy alatt kapom meg, hol a párnahuzatba rejtve, hol a székem ülésébe gyömöszölvé. Hát ember az ilyen?

KRISZTINA Anyám, Domokos nem gyűlöli a hívőket, csak egyszerűen nem ért egyet velük. És anyám nyugodtan részt vehet a közös ebéden, imádkozhat is, ha akar, ez igazán senkit sem zavar.

PÁLFINÉ *(szinte eszelősen)* Csakhogy én nem imádkozom bárhol és bárki előtt. Csak az én testvéreimmel. Mert nekünk minden kedden és csütörtökön este megjelenik az üdvözítő! *(Eszelősen)* ... Halleluja! Halleluja!

Krisztina el. Nyolc-tíz szektás eksztázisban süvölt valamilyen dallamtalan dallamot. A szöveg

Suá eá, suá eá
O csi hiro, ti rá peá Aki
lungo, tá ri fungo U li
bárá, tu-rá tungo látcsi
bűngo, ti tu tá

Felállnak egy-egy székre, sóhajtoznak, nyögnek, a föld-re borulva vonaglanak. Közben és egyazon időben mind

Itt van az üdvözítő! Itt van az üdvözítő! Látom őt!
(Egyfolytában ismétli)

1. SZEKTÁS Halleluja! Halleluja! *(Egyfolytában ismétli)*
2. SZEKTÁS Toje-toje-toje-toje-toje ... *(Egyfolytában ismétli)*
3. SZEKTÁS Irudissza, praxaita, prividányi, prahadili, klindiráj, áhli drányi! *(Egyfolytában ismétli)*
4. SZEKTÁS Glória! Dicsőség! . . . Glória! Dicsőség! *(Egyfolytában ismétli)*

Az ének ismétlése a fenti szöveggel. Valahol egy fénycsóvában megjelenik Krisztina és Domokos

KRISZTINA *(kétségbeesetten)* Anyámat behajszolják ebbe az örülségbe!

DOMOKOS Anyád hajszolja bele őket!

KRISZTINA Mi értelme van ennek az egésznek?

DOMOKOS „Istentől” kérdezd, ne tőlem!

KRISZTINA *(gyűlölettel)* Istentől? Istentől? Melyik istentől?

Szektasok, Pálfiné, Krisztina és Domokos hirtelen el Tizedik

jelenet

Krisztina, majd Iván

KRISZTINA *(a közönséghez)* Anyámat a krónikus elmebetegek szanatóriumában próbálják életben tar-tani. Ember, küzdj, és bizva bizzál! — sugallják a holtak, és hirdetik az élők, de ki merné hozzátenni, hogy küzdelmed jutalma a temető, bizakodásod jutalma szintén a temető? Anyósom magával hozta a halált, s kiszakította belőlem ezt a gondolatot, melyet magába szívott a föld, oda került, ahová való: az átkok, káromkodások és — bocsáss meg, anyám — az istenfélő imádságok közé. Domokos az átkok s az imádságok büvkörében gubbaszt valahol. Vajon mit hoz a holnap, mit hoznak a holnapok? Mi lesz velem?

Csörög a telefon

(Felveszi a kagylót, halk zeneszó szűrődik be) Halló! IVÁN *(megjelenik egy fénycsóvában, telefonnal a kezében)* Iván.

KRISZTINA *(reménykedően)* Krisztina vagyok! Krisztina.

IVÁN A Mindenség Istennőjének tánca nyomában szél kerekedett, Krisztina. Most már következnie kell annak a féktelen örömtáncnak, amelyben én is társad lehetek.

KRISZTINA *(elgyengülve)* Igen ... igen ...

IVÁN Holnap délután hatkor. Jó?

KRISZTINA *(megbabonázva)* Holnap délután hatkor ... Holnap délután hatkor ...

Iván el

(Leteszi a kagylót. A közönséghez, mámorosan, fel-szabadultan) Félre gyász, félre múlt, félre jelen! Utat nyissatok! Röpülni, röpülni, röpülni a magasban, él-ni, élni, élni a féktelen örömtáncban, amelyben csodálatos bolygókra sodornak a frissen születő vágyak, ahol Isten az asszony, és asszony az Isten, igen, hol-nap délután hatkor, holnap délután hatkor ... (El)

Tizenegyedik jelenet

Krisztina, Domokos. Krisztina pongyolában áll Domokos mellett. Domokos az íróasztalánál ül lehajtott fej-jel, és dolgozik

KRISZTINA Nem megyek sétálni, ha akarod . . . Itt maradok veled, ha akarod ... Együtt tölthetjük az estét, ha akarod ...

DOMOKOS *(nem néz fel)* Menj nyugodtan, szívem. Úgyis dolgozom. Fel kell készülnöm a holnapi értekezletre.

KRISZTINA *(hangja magnetofonszalagról, szinte könyörögve)* Nem akarok elmenni itthonról, Domokos! Tarts vissza, Domokos! Itt vagyok veled, még itt vagyok veled és neked, nézz föl! Fél hat van! Tényleg azt akarod, hogy elmenjek, Domokos?

DOMOKOS *(kicsit türelmetlenül)* Menj, menj, persze!

KRISZTINA *(elszántan)* Hát akkor jó munkát, Domokos! (El)

DOMOKOS *(nem néz fel)* Szervusz, szívem. (El)

Tizenkettedik jelenet

Krisztina, Festő. Krisztina átmegy a színen, de mielőtt kilépne a színpalak mögé, beleütközik a Festőbe

FESTŐ *(a földön ülve csendéletet fest. Néhány alma-csutka s néhány elszáradt virág, Krisztina láttán fel-*

ugrik, eléje áll) Ne menjen! Jöjjön velem! Ma reggel találtam valami csodálatosat az eresz alatt.

KRISZTINA Mennem kell. Várnak. Engedjen!

FESTŐ *(könyörögve)* Fészkéből kiesett fecskefiókát találtam, jöjjön, nézze meg, legalább nézze meg!

KRISZTINA Nem érdekelnek a fecskefiókái, öregúr, és várnak, hat órákor várnak valahol. Engedjen, kérem!

FESTŐ *(még mindig elállja Krisztina útját. Szinte erőszakosan)* Fenyőfából ácsoltam neki parányi koporsót, piros diványpárna közepén nyugszik. Jöjjön, lefestem magát vele, istennőt festek magából, vérvörös, meztelen istennőt, jöjjön velem!

KRISZTINA *(kitörve)* Maga egyszer rávette anyámat, hogy modellt álljon az udvar közepén. Egy halom szemét közé festette szegényt, ahogy vörös lángcsóva-ként emelkedik a magasba, egyik kezében a föld-gömböt tartja, másik kezében egy véres nyakú, meg-nyüzött csirke fityeg. „Enyészet!” -- ezt írta a kép alá. Most meg velem akarja végigcsinálni ugyanezt?

FESTŐ Nem! Nem! Nem! Magamat akarom megfesteni, a saját igazi énemet akarom megfesteni magában, a Nagy Alkotót az Alkotásban, a lélek tisztaságát, a test tisztaságát, az ember tisztaságát .. igen, magát az élet tisztaságát ... Jöjjön, jöjjön velem!

KRISZTINA *(indulóban van, habozva)* Majd egyszer, valamikor talán majd megengedem. De most mennem kell! (El)

FESTŐ *(utánaszól)* Várom! Nagyon várom! (El)

Tizenharmadik jelenet

Krisztina

KRISZTINA *(a közönséghez)* Vajon Domokos a nyomomban van? Nem volt féltékeny soha, de most bizonyára féltébre benne a gyanú, s a villanyfák mögé bújva árnyékként követi lépteimet. És restelkedik. Restelkedik, mert nem méltó hozzá a settenkedés. És restelkedik, mert nem a szerelem szülte benne a féltékenységet, hanem a gyanú. És restelkedik, mert a lelke mélyén biztos benne, hogy alaptalan a gyanúja. A te gyanúd az én bizonyosságom, Domokos! És mégis vissza kellene fordulnom, meg kellene keresselek valamelyik villanyfa mögött, el kellene oszlatnom benned a gyanút, mert hiszen tudod, hogy a gyanakvó ember egy róffel mindig kevesebb ... Domokos sehol. Gyere, Domokos, ugorj elő a villanyfa mögül, markold meg a karom, azt szeretném, hogy bőmbőlve nekem támadj, és feltépj bennem valamilyen sebet, vagy őrzöngve, vadul számon kérhetnéd hitvesi csókom igazát, vagy fröcskölj be sárral, tépd le mellemről a ruhát, üss meg, ölj meg, vagy csinálj velem valamit ... Gyere, Domokos, mert ha valóban nyitott kapuval fogadnak, bemegyek, Domokos, isten bizony bemegyek, Domokos! .. Most ne nézz reám, Domokos, fordítsd el rólam szerelmes tekinteted, ne nézz, ne nézz reám, szerelmetes uram, most már ne nézz reám... (El)

Tizennyedik jelenet

Krisztina, Iván átölelve tartják egymást

IVÁN Késtél, Krisztina. Attól félttem, hogy vége a táncnak, annak az el sem kezdődött féktelen tánc-nak ... *(Simogatja, csókolja Krisztinát)* ...Attól félttem, hogy maroknyi üres szellő maradok, melyet nem fogsz életre sodorni a tenyered között. Most hát te következel: itt vagyok!

Krisztina behunyja szemmel élvezve a szavakat, a simogatást, csókokat

Nyisd ki a szemed, Krisztina. A nap már hátára vette fénylő batyuját, és eltávozott. Nem nézheted meg magad benne. De nézz reám. Itt ragyogsz a szememben. Te vagy a szemem, te vagy a szám, te vagy a testem. Bennem élsz ... Enyém vagy. Figyelsz? Enyém vagy! Amikor a kaput rácsuktad a

külső világra, s az első lépcsőfok megreccsent a lábad alatt, már akkor az enyém voltál. Egészen és teljesen és véglegesen. Figyelsz?... Ha már most megtagadsz, még mielőtt lenne kit megtagadnod, ám legyen. Szonettet írok csókjaidról, s a strófákat ezer-szer felmondom neked a szennytelen égbolt alatt. S hallgatni fogod, mert annyiszor kell meghallgatnod, ahányszor én akarom. Hogy egészen magadévá tedd a hangomat, hogy más ne hallja meg.

KRISZTINA *(szerelmes suttogással)* Iván, Iván, Iván, Iván ...

Függöny

MÁSODIK FELVONÁS

Első jelenet

tűsők, majd Krisztina, Iván. Püsök asztalnál ülve eszik. Gipszcsizmás lábát az asztal melletti széken pihenteti. Krisztina, Iván be

PÜSÖK *(mogorván)* Szeretem a pontosságot, gyilkos úr! IVÁN *(élesen)* Egyébbel voltunk elfoglalva, Püsök úr! PÜSÖK *(vádelőn)* A retket, amit a reggel hozott, ki-dobtam.

IVÁN Szép piros retek volt, nem kellett volna ki-dobnia!

PÜSÖK Kívül piros, belül fekete. A paprika viszont jó.

Csakhogy én a retket jobban szeretem. Értik? IVÁN

(felhördül) Nem vagyok kofa! Örüljön, hogy nap

mint nap ellátom mindennel!

PÜSÖK Hallgasson ide, gyilkos úr! Maga megkért a minap, hogy ne tegezzem. Megtettem. Pedig én a nyári záportól a szalonnáig, és anyámtól Istenig mindig mindenkit és mindent tegeztem. Jól van, gondoltam, gyilkos úrral kivételt teszek, mert én soha senkit nem gyűlöltem annyira, mint magát. Az ember ne tegeződjék a gyilkosával. Rádásul maga egy *nagy* rakás félelem. Összevissza ember: félelmében meg tudna ölni, de éppen azért nem teszi, mert fél. Egyszóval: magát az Isten teremtette. Ennyi és ekkora. Punktum. Hozzon egy pohár vizet. Megszomjaztam.

Iván dühösen el

(Krisztinához) Magát hogy hívják?

KKRISZTINA Krisztina. Olvashatta az igazolványomban, amit szeretnék visszakapni.

PÜSÖK Ott van. Viheti.

KRISZTINA *(elteszi az igazolványt)* Látom, velem is magázva beszél.

PÜSÖK *(felröhög)* A magafélét megtiszteltem. *(Iván után int)* Mi köze ehhez?

KRISZTINA A szeretője vagyok.

PÜSÖK Tudtam. Csak kíváncsi voltam, van-e bátorsága beismerni.

Iván be. Kezében egy pohár víz. Ügyetlenül leteszi Püsök elé az asztalra

Kicsepegett az asztalra, gyilkos úr, menjen orvoshoz.

Akinek így reszket a keze, az súlyos idegbajos. IVÁN *(felordít)*

Fejezzük be! . Fejezzük be!

PÜSÖK Mondom, hogy idegbajos. Aki egy ilyen kicsi lakásban ilyen nagyokat ordít, az nem lehet egészséges.

IVÁN *(gyűlölettel)* Mennyit akar?

PÜSÖK Gyilkos úr, maga összetéveszt engem valakivel. Én nem vagyok ringyó. Még a lábamat sem bocsátom áruba.

IVÁN *(m. f.)* Akkor meg mit akar? Mondja meg, mit akar?

PÜSÖK *(megiszik egy fél pohár vizet. Csendesen)* Magának sokba fog kerülni ez a dolog.

IVÁN Mit akar?

PÜSÖK Egyelőre csak annyit, hogy melegítse meg a levest, amit délben hozott. Már megmondtam, hogy meleget csak este eszem. Ehhez vagyok szokva. Na, még nem tette oda?

IVÁN *(rekedten)* Püsök! Magának ezért még sokat kell imádkoznia!
PÜSÖK Tartsunk sorrendet, gyilkos úr! Egyszer leves, aztán ima. Még itt van?

Iván rohanva el

KRISZTINA *(hosszabb csend után)* Ihatnék egy kicsi vizet?
PÜSÖK Igyék nyugodtan. Nem vagyok utalós.

Krisztina leül, közben mohón kiüssza a megmaradt f& pohár vizet

(Hosszabb szünet után) Amikor maguk elütöttek, az árok szélén ültem, a megszokott helyen. Szalonnázni és gondolkodni mindig oda ülök. Mindig ugyanarra a helyre. Azon a helyen még a burján sem nőtt soha. Kikapott alólam minden ... Mindig arra gondolok, hogy velem soha nem történt semmi ... Egyszer azt álmodtam, hogy rengeteg ember között seprem az utcát. A távolban feltűnt egy négyhengeres luxuskocsi. Megéreztem, hogy engem keres. A seprút a vállamra vettem, s tettem magam, hogy menekülök. A kocsi utánam. Az emberek kihúzódtak az út szélére, onnan figyelték az eseményeket. Mindenki integetett. Mindenki örült. Kórusban biztattak, pedig tudták, hogy a kocsi mindenképpen utolér, és keresztülmegy rajtam. Időnként hátranéztem, de a kocsi nem közeledett. Lassítottam. De így sem közeledett. Már azt hittem, vesztes maradok. Pedig olyan csodálatosan ragyogott az a kocsi, csakis ő lehetett a végzetem. És akkor nekiiramodtam visszafelé. Olyan örömrivalgás kísérte a csattanást, hogy miután a kocsi kerekei végiggázoltak rajtam, még hosszú ideig fülemben maradt a taps, amit halálomban kaptam. Erre riadtam fel. De hát ez csak álom volt, a valóságban soha semmi sem történt velem. Amíg nem jöttek maguk. Jó szemem van, messzire ellátok vele. Néha azzal dicsekszem magamnak, hogy ha akarnám, az árok szélén ülve meglátnám még a porszemeket is a hegytetőn. Magát is már messziről megláttam a kocsiiban, pedig elég sötét volt. Arra gondoltam, hogy ilyen csodálatos nő nem ült mellettem soha. Irigyeltem magáért a gyilkos urat. S ha már soha nem történt velem semmi, gondoltam, odanyújtom maguk elé az egyik lábamat.

KRISZTINA *(felemelkedik, s mint egy alvajáró odaáll Püsök mellé. Sajnálattal és irózáttal)* Püsök úr ... egy percig azt csinálhat velem, amit akar ... Meg-engedem ...

PÜSÖK *(a nőre éhes férfi mozdulatával és arckifejezésével nyúl Krisztina után, aztán visszasüpped előbbi mozdulatlanágába)* Maga nem igazi ringyó. Maga csak teszi magát ... Menjen, segítsen behozni azt a levest.

Krisztina megkönnyebbülve indul kifelé, és majdnem beleütközik Ivánba, aki rettentő ügyetlenül és dühösen hozza a tányér levest. Iván be

KRISZTINA *(fuldokolva a nevetéstől)* Gyilkos úr, éppen jókor érkezett. Most telt le a perc.

IVÁN *(leteszi a levest az asztalra, aggódva átöleli Krisztinát)* Krisztina ! Történt valami?... Krisztina! *(Püsokhöz fordul)* Megmondja végre, hogy mit akar?

PÜSÖK *(hosszú szünet után, csendesen, vágyódva)* Szeretnék utcaseprő lenni a főtéren.

IVÁN *(leroskad egy székre, örömmel is, dühösen is)* Ennyi az egész? Csak ennyi az egész?

PÜSÖK: *(mintha valamilyen csodálatos álmot látna)* Néha végigmegegyek ott éjszaka, hogy lássam őket. Égnek a lámpák, az utcaseprők hosszú nyelű seprűvel seprik az aszfaltot. Árnyékuk rávetődik az üzletek kirakatára. Még énekelnek is. En soha nem énekeltem. Nem volt kinek. De ott éjszaka is jönnek-mennek az emberek, néha zakatolva előbukkan az öntözőkocsi, s futni kell előle, mert a vízcsovával végigspricceli az embert. Fényesre festett, kétkerekű szemetesekocsikat tologatnak maguk előtt. Amikor fordulnak, meg-megcsikordul az egyik kerék. Néha leül-

nek a padokra, nézegetik a virágágyásokat, s történeteket mesélnek egymásnak. Még kacagnak is. És füttyörésznek. A házak között visszaverődik a hang, Mintha hegedűn húzná valaki. Állandóan történik valami. Az egyiket meg is késették egyszer. A tüdő megáll, és tüzet kér. El tudják ezt képzelni? Tüzet kér! ... Negyven éve várom, hogy kinevezzenek a fő-térre. El tudják ezt nekem intézni?

Mindhárman el

Második jelenet

Krisztina, majd Iván, Vargáné

KRISZTINA *(be. Kezében sál. Utálkozva tartja maga előtt)* Domokosnál nő van ! Domokos nőket csódit a lakásunkba. A bejárati ajtó csukódását nyilván nem hallották, mert Domokos előmbe jött volna. *(Kívül-ről női kacagás hallatszik)* De az is lehet, hogy anynyira el van foglalva, fülében olyan mély nyomokat hagytak ezek a trillák, hogy egyszerűen nem hallotta meg, hogy hazajöttem. *(Kívül-ről behallatszik Domokos kacagása)* Csiklandozzák egymást?... Fel kel-lene tépni az ajtót, hogy tetten érjem őket. De milyen tetten érjem őket? Hogy ülnek egymás mellett és vihognak? És kicsoda ez a nő? Es ,mi dolga van Domokossal? Vagy már túl vannak a dolgon? Ezért vihognak ilyen örömittasan? *(Szagolgatja a sálát)* ...Az előbb a kilincset is megszagoltam, annak sem volt illata. Szaglászok, mint a vadászkutya. Ezen röhögni kellene, vagy ökölrel beleverni a falba. Meg-hallanak. Hát akkor mi a teendő? *(Mint akinek eszébe jut a megoldás, lassan, kéjesen szétszakítja a sálát. Közben felhangzik ugyanaz a női kacagás)* Mi lenne, ha visszatrilláznék neki? Lehet, hogy meg sem hallanak, mert számukra nem létezem. Azaz létezem, csak álmodom. A saját álmomban létezem. És azt álmodom, hogy Domokos felesége vagyok, holott Domokos felesége ez a trillázó némben a ... kereveten. Az előbb benéztem a kulcslyukon. Azt hittem, hazudik a szemem. Vagy rossz a kulcslyuk. Egy puffadt fejű nő ült a kereveten, fejét kezébe temette, válla meg-megrázkódott, a kulcslyuk nyitott szájában, Domokos pedig — akit templomfalakból gyűrtak össze az istenek — azon iparkodott, hogy a nő arcára szorított, terpeszben álló ujjai között besuvassza zseb-kendőjének egyik csücskét, hogy a csordogáló könynyeket felitassa vele. *(Újabb kacagás kintről)* ...Az-óta bizonyára szent a béke. *(Utánozva Vargáné hang-hordozását)* Szakmai megbeszélés — mondta anyósom —, ne menjen be! *(Saját hangján folytatja)* Nem megyek be. Dehogy megyek be. De akkor miért érzek valami zavart a levegőben? Mintha vihar közeledne ebben az alkalmi galambdúcban. Tubi-tubi-tubi — mondanám nekik, megérkezett a békegalamb, csőrében olajág, de szárnya alá bombákat dugdosott, hogy üdvözült mosollyal elővehesse őket alkalomadtán ... Most itt lenne az alkalom. Én már úgyszólván gyászolok. Gyászolom a kövirózsáimat. Valamikor olyanok voltak, mint három földre omlott balerina, akik csak jelre várnak, hogy keccs mozdulatokkal fel-egyenesejdenek, s legyezőként széttárják tucatnyi szíromkarjukat. És én ápolgattam őket szeretettel, naponként százszor melengettem bizakodó pillantásaimmal törekeny testüket, és egyszer csak valóban emelkedni kezdtek. Ide helyeztem őket a telefon mellé, hogy beszélgetés közben is a közelemben legyenek. És nevet is adtam nekik, hogy ne maradjanak névtelenek. Egyiknek EN volt a neve, a másiknak TE, a harmadiknak: Ó. Bebeszéltem magamnak, hogy a kövirózsák örök életűek, s ha valamelyik mégis el-pusztulna, ez mindennek a pusztulását jelentené. S amikor csörögni kezdett egyszer a telefon, kezemmel véletlenül letörtem az egyiket, és nem omlott össze a világ. És dühömben nekiestem a másik kettőnek, és szétmarcangoltam hamvas, lelketlen testüket. *(Köz-ben csörgött a telefon, felveszi a kagylót, a másik kezében a széttépett kövirózsák maradványait fityeg-nek)*

Valahol egy fénycsónában megjelenik a telefonkagylót tartó Iván

IVÁN *(be. Aggódva)* Halló! Halló! Krisztina! ... Mi történt? Valami baj van?... Krisztina!
KRISZTINA *(tekintete a kövirózsákon)* Semmi. Csak megöltem magam.
IVÁN *(m. f.)* Bántott valaki? ... Krisztina! Mi történt?
KRISZTINA Lelkemet három balerinára bízta. Én ők voltam, ők engem jelentettek. S most hullákat tartor, a kezemben. A saját lelkem hulláját tartom a saját kezemben.

Vargáné be. Megtorpan, hallgatja a telefonbeszélgetést

IVÁN Nem értek semmit. Gyere, gyere át hozzám. Vár-lak, Krisztina! Szeretni akarlak, Krisztina! Meggyújtottam a gyertyákat, ahogy szoktuk, gyere, kedvesem.
KRISZTINA Ma nem megyek, Iván. Ma gyászolok, gyászoltam magam, nincs kedvem hancúrozni veled abban a sejtelmes gyertyafényben. Testem a balerinákkal együtt lejtette el a hatyútáncot. Majd hol-nap, talán holnapig magamhoz térek újra...
VARGÁNÉ *(könyörögve-gyűlölettel)* Krisztina, ne tegye tönkre a kisfiamat!

Krisztina leteszi a kagylót. Iván el. Krisztina behunyja szemmel, szobormereven áll

(M. f.) Ha a kisfiam megtudja, hogy maga nap mint nap másal élvezkedik, belehal... Krisztina, meny-nyit kap maga ezért? Fogadja el tőlem. Azt az özszeget inkább kifizetem én ...
KRISZTINA *(örjögve kitör)* Nem vagyok prostituált! Csak szerelmes vagyok a szeretőmből! És szerelmes vagyok az uramba is!
VARGÁNÉ *(megsemmisülve leül. Hosszú szünet után, monotonon)* Ne menjen el hozzá többé. Megláthatják, és akkor megtudná Domokos is, hogy hová szokott menni minden délután... Inkább hozza ide délelőttönként, én majd örökösök, hogy senki se zavarja meg magukat.
KRISZTINA *(örjögve)* Maga egy romlott asszony! *(A közönség felé, ordítva)* Domokos, romlott asszony az anyád!

Mindketten el

Harmadik jelenet

Krisztina, majd Domokos, Felügyelő, Pálfiné, betegek

KRISZTINA *(be. A közönséghez)* Az én anyám három napja nem eszik, a kezét is alig tudja már felemelni, ha még életben akarjuk találni, nagyon siessünk — üzenete a Felügyelő, s amíg Domokos vigyázva átkarolt, hogy ne essek ki a vonatablakon, a beborult, koromfekete égboltozaton csillagot kerestem. Ha egyetlenegy csillagot felfedezek, anyámat életben találjuk, szeretnék búcsút venni tőle, s meg akarom hallgatni az utolsó kívánságát. De nem sikerült csillagot találni. Pedig szélről kivörösödött, bedagadt szemmel úgy meredtem az égre, mintha nemcsak az én szerencsétlen anyámnak az élete, hanem az egész emberiség lelki üdvössége függne egy ártatlan, nyomorult kis csillagtól. Tegnap este csillagos volt az ég, bizonygatta valaki, vajon hová lettek, hová mehettek? Olyan árván hagyták az eget, mintha időtlen idők óta elköltöztek volna a fejünk felől ... A szanatóriumot láncsal összekötözött vaskapu zárta el a világ elől, közepén irdatlanul nagy lakat lógott, olyan benyomást keltett az a rozsdásodó vashalom, mintha időtlen idők óta nem hatolt volna át senki rajta.

Domokos be

Nézd meg, Domokos, az udvart is befedte a gyom, ösvényt sem tapostak a kapuhoz, mintha az itt élőknek már nem is volna teste, ide-oda vánszorgó lelkünk pedig képtelen volt nyomokat hagyni a gondozatlan udvaron.

DOMOKOS *(a „kapu” felé fordulva)* Halló! Halló! Fel-ügyelő úr ! Halló!

FELÜGYELŐ *(totyogó szaladással be)* Csókolom a kezét ... Csókolom a kezét... *(Többször kezét csókol Krisztinának, Domokos felé mélyeket hajol)* KRISZTINA *(aggdalommal, reménységgel, beletörődéssel)* Él még?
FELÜGYELŐ *(állandó mosoly az arcán. Széttárja a karját)* Hát, kérem...

DOMOKOS *(szigorúban)* Felügyelő úr, anyósom életben van-e még vagy sem? Erre szíveskedjék felelni.
FELÜGYELŐ *(m. f.)* Kérem szépen ... a sors útjai kifürkészhetetlenek ... ezt önök is beláthatják ... KRISZTINA *(reménykedve)* Él? Él még? FELÜGYELŐ *(m. f.)* Hát, ugyebár ... őszintén szólva ...

tulajdonképpen úgy is lehet tekinteni... csókolom a kezét ... mert az élet, kérem, nem tudom, kegyedék hogyan vélekednek erről ... az élet, kérem tisztelettel, végül is a halál előtti állapot...

DOMOKOS *(élesen)* Mehetünk, felügyelő úr? FELÜGYELŐ A legnagyobb örömmel állok a rendelkezésükre... erre tessenek parancsolni... erre tessenek ... erre ...

Mindhárman belépnek egy másik színre, ahol a betegeknek egy csoportja — mind öregek — között Pálfiné egy hokedlin állva hadonászik. A betegek megbabonázva figyelik szavait, mozdulatait

PÁLFINÉ *(eszélősen, rekedten)* Félelmetesen üvölt a pokol kutyája, és messziről már látszik a lét alkonya! A parancsoló a fejsze lesz! Szétszakadnak a hegyek, megindulnak az erdők, szétreped az ég kérge, és az egész földet körülfogó óriási kígyó dühös csapkodásaitól fognak égni a tengerek hullámai ! Földek süllyednek vizek alá, a nap és ,a csillagok kialszanak, a lobogó tűz az eget fogja nyaldosni, s aztán eljön ama mindeneket uraló fejedelem, hogy megtartsa az ítéletet!

1., 2., 3. beteg sír

4. BETEG *(nyavalyatörős reszketéssel tépi a haját)* Bűnös vagyok! Bűnös vagyok!
5. BETEG *(térden állva felmutat az égre)* Onnan jön! Onnan jön! Onnan jön!
KRISZTINA *(elborzadva, rosszállón)* Ezt nem kellene engedni, felügyelő úr ! Ezt nem volna szabad meg-engedni ! Ez az emberi méltóság megalázása, ez maga a gyalázat, az elembertelenedés!
FELÜGYELŐ b, tessék hagyni, kérem, nincs már sok hátra, a kedves anyukája bejelentette, hogy tizenkét-szer fogja végigmondani a jóslatot, és most mondja tizenkettedszer. A kedves anyukája nagyon jól tud számolni, kérem tisztelettel, sosem téveszti el.
KRISZTINA *(Domokoshoz, kétségbeesetten)* Ez az én anyukám? Ez az én kedves anyukám?

Domokos védelmezőn átöleli Krisztinát

PÁLFINÉ *(m. f.)* Onnan jön, onnan jön! És megjelenik az úr a felhők között az ő angyalaival, és boldog paradicsommá alakítja a világot! *(Mindjobban megroggyanva, erejét veszítve. Gyűlölettel)* De ti ezt nem fogjátok megérni! Mert amikor eljön a mindeneket uraló fejedelem, hogy megtartsa az ítéletet, éhínség, járvány és mindenféle kínok következnek az ember-re, amibe mindannyian belepustultok, mindannyiotok vére elfolyik! *(Az utolsó szavakat már félig alél-tan mondja, utolsó pillanatban fogja fel Domokos. Krisztina és a Felügyelő)*

FELÜGYELŐ *(arcán az örökös mosollyal)* A kedves anyukát mindenki szereti, kérem, ma reggel felkelt, és elkezdett újra jósolni. Hát nem csodálatos? *(Mi-közben Pál f inét ölben viszik kifelé)* ...Mi nagyon vigyázunk a kedves anyukára. Tessék egészen nyugodt lenni. Majd telefonálok, hogy a temetésre idejében tessenek ideérkezni...

Mindenki el

Negyedik jelenet

Orvos, majd Krisztina, Domokos. Az Orvos asztalnál ül, iszik, énekel. Fején kalap. Krisztina, Domokos be

DOMOKOS (Krisztinához, súgva) Menjünk innen, Krisztina.

Láthatod, hogy részeg. Nincs kivel tárgyalni.

KRISZTINA Mindenképpen beszélnem kell vele. Az orvosi felügyeletet egyedül ő végzi a szanatóriumban, csak tőle kérhetek tanácsot.

Közelebb lépnek az Orvoshoz

Doktor úr, szeretnék beszélni önnel. Anyám ügyében.

ORVOS (feláll, derékből meghajtja magát, leemeli a kalapját, majd vissza is teszi) Csókolom a kezét, én orvostudományból és illetanból ingyen, bérmentve adok tanácsot bármikor és bárkinek. Az utóbbi kapcsán máris közölhetem önökkel, hogy állandóan magamnál hordom ezt a könyvecskét, Lepage kiadás, 1925. (Zsebéből elővesz egy könyvet, felmutatja) Eb-ben, kérem, még az is meg van írva, hogy egy igazi úrnak melyik kezében kell tartania a panamakalap-ját, amennyiben kézben tartja a nagy meleg miatt. Mit isznak, kérem szépen?

DOMOKOS (élesen) Nem isznak, doktor úr! Anyósom ügyében jöttünk!

ORVOS A rumot ajánlom, kérem szépen, csakis a rumot! A rumban, kérem, benne van Isten. Nehogy azt higgyék, hogy részeg vagyok, kóstolják meg, az lesz az érzésük, hogy három úrvacsorát vettek egyszerre. (Közben kitölt egy-egy pohár italt Krisztinának és Domokosnak)

Krisztina leroskad az Orvos melletti székre, felemeli az egyik poharat, és behunyt szemmel kiüszka a tartalmát. Harangszó hallatszik

(Zsebéből elővesz egy noteszt, egy ceruzavéget, és jól láthatóan berajzol egy keresztet) Siménfalvi Elemér, skizofréniás, élt hetvenegy évet, hozzátartozója nincs. (Összecsukja a noteszt, elteszi) . . . Igyunk! A rumnál jobb ital nincs!

KRISZTINA Beszélhetnék az 'anyámról?

ORVOS (a spicces ember készségével) Beszéljünk, aszszonyom! Már voltam bátor közölni, hogy orvostudományból és illetanból ingyen, bérmentve és a legnagyobb készséggel...

DOMOKOS (fenyegetően) Fejezze be! . . . Ott fenn haldoklik egy öregasszony, aki véletlenül a feleségem anyja, közben maga keresztet rajzol a halottak után, nyakalja a rumot, és illetanból akar órákat adni nekünk! Hát milyen ember maga? Milyen orvos maga?

ORVOS (szinte kijózanodva) Önnek tökéletesen igaza van, ha egy becsületes munkás, egy becsületes könyvelő, egy becsületes mérnök vagy egy becsületes hülye szemével nézi, hogy a noteszomba berajzolom a keresztet, de hát próbálna meg, tisztelt uram, csak egy hétig kezelni azokat ott fenn, persze grippe, reuma és szpondilózis ellen, néha döbbenet észlelné, hogy vitaminokkal, piramidonkúrával és egyéb ilyen humoros dolgokkal sikereket ér el, de közben az egyik beteget ugat, két hetvenöt éves öregúr bakugrást ját-szik vagy seggreverősdit, egy másik a Hyde-parkban

zi magát, tehát prédikál, vagy naponként tizenkét-szer jósolja meg a világvégét, miközben egymás után hálnak meg, mert az Isten nem az arcát fordította feljűk, hanem a hátát. Hiába vagyok én demokrata, uram, ha az Isten nem az! (Iszik)

KRISZTINA Anyámmal mi lesz, doktor úr?

ORVOS Keresztet kap ó is a noteszomban, mint mindenki más.

Krisztina feláll. Domokos védelmezőn átkarolja. Az Orvos is feláll. Búcsúznak

KRISZTINA (keserűen) Hát akkor köszönöm szépen, doktor úr.

ORVOS (mélyen meghajolva, levett kalappal) Kérem

szépen, én orvostudományból és illetanból ingyen, bérmentve és bármikor . . .

Mindhárman el

Ötödik jelenet

Krisztina, majd Vargáné, Iván

KRISZTINA (ágyban fekszik, félig-meddig ülve. A közönséghez) Agyamnak koporsószága van. Nagymamát annak idején ebből az ágyból vitték a kápolnába. Halála előtt felült, végignézett a körülötte állókon, szemében már fészket rakott a túlvilág ragyogása, s erős hangon felkiáltott: „Emberek, én egész életemben boldog voltam!” Valakiből feltört az önfelelt kacagás, azt hittük, nagymama most már végleg az élők között marad, ő lesz családjunk mesehőse, aki addig fog élni, amíg elporladnak a hegyek, s kiszárad a tengerek vize. Állítólag én voltam a leglelkesebb, odatotyogtam hozzá, átöleltem a nyakát, és simogattam, csókoltam elszórt arcát, és nem értettem, hogy miért ráncigál-nak el a közeléből, amikor olyan csodálatos fényben ragyog a szeme, nem tudtam felfogni, hogy nagymama félig-meddig ülve és nyitott szemmel halt meg éppen a pillanatban, amikor életének értelmét próbálta összegezni. Az ágya itt maradt nekem, most én következem . . . Anyósom a beteggondozó álarcát öltötte magára, azt hiszem, fontosabbnak érzi magát, mint veszeltybe került unokájának leendő anyját, akit veszeltyezett terhességgel ágyba parancsoltak az orvosok.

Vargáné be. Kezében orvosságos üvegek. Megáll Krisztina mellett, de nem néz rá, az orvosságos üvegek feliratát próbálja kibetűzni. Aztán az éjjeliszekrényen rendezget, majd újra az orvosságos üvegeket rakosgatja

(Hangja magnetofonszalagról) Szorgoskodik, szorgoskodik. Az orvosságos üvegeket teszi-veszi, válogatja, nézegeti: vajon mérget keres? (Kuncog) Csak tudnám, honnan gyűlt fel bennem ennyi gonoszság?! Vajon én magam termelem ki magamból, vagy ragályos betegség, s anyósom pörusaiból sugárzik belém? ... Hadd lássuk, mi lesz, ha most mozdulatlan maradok. (Ami a magnetofonszalagról elhangzik, azt csinálja is) . . . Fejemet egy kicsit félrebillentem, egyik szememet be-csukom, másikat félig nyitva hagyom, s a kezemet összekulcsolom a hasamon. Es várom, hogy észrevegyenek . . . Várom, hogy észrevegyenek . . . Várom, hogy észrevegyenek...

Vargáné ránéz Krisztinára, keze megáll a levegőben, meredten, félig meggörnyedve nézi a „halottat”

(Hangja magnetofonszalagról) Most mozdulatlanabb, mint én vagyok, csak olyanná vált, mint egy püpos múmia. Miért gyűlölöm?

Vargáné lassan, riadt arccal közelebb hajol Krisztinához, nézi az arcát

(Hangja magnetofonszalagról) Most olyan, mintha cernán rángatott marionettfigura volna. Érzései ráncainak elmélyült árkaiba menekültek, csak kimeredt szeme lett tengernyi. Miért gyűlölöm?

Vargáné hátrálva eltávolodik, az éjjeliszekrényből kivessz egy tükört, s Krisztina szájára elé teszi

(Hangja magnetofonszalagról) Hiába minden, a lélegzetemet nem adom neki. Képes lennék inkább megfulladni, de lehelni nem lehelek . . . Nézi a testemet. Arcán ráncok, ráncok és más semmi. Miért gyűlölöm?

Vargáné leereszkedik az ágy melletti székre, tekintetét Krisztina mozdulatlan testére függeszti

(Megszóal csendesen, gonoszkodón) Anyuka, nem kell lemérnie, százhatvanöt centiméter vagyok, akármilyen

koporsóban elférnek földi maradványaim. És a fekete ruhájárol vegye le a fehér csipkét, gyászruhánál ez most nem divat.

VARGÁNÉ (már Krisztina megszólalásakor felugrik, fel-jajdul. Most suttozva, megvetéssel) Maga . . . maga . . . istentelen ! Maga gyilkos nőszemély!

KRISZTINA (gonoszkodva) Anyuka, a bűnözőket tegezik. Nem akarja, hogy összetegeződjunk? Vagy énekelje el azt a nótát, hogy (énekelve, a sorvégeket el-húzva, rezegtetve) Kislány, Én úgy szeretem magát, Hogy soha az éjszakát, Nem alszom át . . .

Az éneklésbe belecsörög a telefon

VARGÁNÉ (felveszi a kagylót) Halló. (Rövid hallgatás után, Krisztinához, kelletlenül) Jöjjön?

KRISZTINA (karját fellendíti a magasba, örömittasan) Jöjjön! Jöjjön! Jöjjön!

VARGÁNÉ (ismét a füléhez teszi a kagylót. Monotonon) Jöjjön! (Rövid hallgatás után, Krisztinához) Mikor jöjjön?

KRISZTINA (tettetett eksztázisban) Most jöjjön! Most! Most! Most!

VARGÁNÉ (a telefonba) Most jöjjön. (Rövid hallgatás után Krisztinához) Mit hozzon?

KRISZTINA (dühösen) A síromról egy szál virágot! Csak jöjjön már! Mondja meg neki!

VARGÁNÉ (a telefonba) Semmit . . . Jó. Kinyitom a kaput. (Leteszi a telefonkagylót. Krisztinához) Itt van szemben. Kinyitom neki a kaput . . . (Elindul, megáll, visszafordul) Én ezt nem bírom tovább csinálni. El-mondom a kisfiamnak, hogy maga miket rendez itt nap mint nap. Úgysem élek már sokáig.

KRISZTINA (fenyegetően) Tölem nyugodtan elmond-hatja, anyuka. Engem nem zavar. Majd én is elmondok a kisfiának, hogy ki ajánlotta, sőt könyörögve kérte, hogy bordélyházat nyissak a családi házban.

VARGÁNÉ (könyörögve, kétségbeesetten) Ezt ne tegye ! ... Ezt ne tegye!

KRISZTINA (hanyagul) Jó. Nem teszem. Csak egyszer már jegyezze meg, hogy nincs mit egymás szemére vetnünk. Jobban tenné, ha sietve kinyitná a kaput, a szeretőm már bizonyára türelmetlen.

VARGÁNÉ Sietek ... Sietek ... (El)

Krisztina énekl az előbbi négy sort, közben rendezgeti a takarót, a haját stb. Iván, Vargáné be

KRISZTINA (kitárt karokkal, eksztázisban, Ivánhoz) Gyere! Gyere! Gyere!

Iván leül az ágy szélére, csókolóznak. Krisztina jól lát-hatóan mohóbban, vadabban, mint Iván. Vargáné egy ideig nézi őket, aztán arcára szorítja a kezét, majd rogyadozó lábakkal, hangtalanul sírva el

IVÁN (felhevülve) Most olyan vagy ... pontosan olyan vagy, amilyennek mindig szerettelek volna látni. De ez csak pillanatokig tart nálad. Mert te nem tudod, vagy talán nem is akarod kettészakítani magad. Pedig ehhez jogod van, Krisztina! Önmagadat csalod meg, és önpusztító is vagy, ha nem így teszel. S ez bűn! Es velem szemben is az, mert legalább annyit kellene adnod nekem önmagadból, amennyit érzéseidből, lényedből eltékozolsz.

KRISZTINA Ember, ez nem igaz, vagy ... vagy nem így igaz! (Rövid gondolkodás után) Iván, hallgass ide! Most egy olyan kérdésre válaszolok, amit sosem tettél fel nekem: én szeretem az uramat!

IVÁN (higgadtan) Senki sem kívánja, hogy ne szeresd. Szeresd, ha akarod, csak ne itt, velem. Amikor velem vagy, róla beszélsz, amikor velem vagy, biztosan engem látsz még a tükrében is. Mert nem tudod kettészakítani magad! Látod, ezért jövök szívesen ide, mert akkor nemcsak képzeleted tükrében láthatsz viszont, ha-nem hús-vér valóságban. Ez az a teljesség, amit régebben megtagadtál önmagadtól, hogy vágyakozásaid színhelyén találkozz a beteljesüléssel.

KRISZTINA Csakhogy én féltem magamat ettől 'a teljes beteljesüléstől, mert ha egyszer majd le kell mondanom róla, belehalok.

IVÁN Nem kell lemondanod róla sohasem, ha hinni tudsz a pillanat örökéletiségében.

KRISZTINA A pillanat csak pillanat, Iván, sem több, sem kevesebb.

IVÁN Ne időben gondolkozz, Krisztina! Időben persze hogy minden csak időleges lehet. De mélységeiben, értelmében a pillanat is örök életű, ahogy minden örök életű, ami életünk értelmének a tartozéka. Nekem mindig szükségem volt az örökéletűségben való hitre, csak így tudtam elviselni a sokszor értelmetlenül elmúló pillanatokat.

KRISZTINA De hát a teljes beteljesülésről előbb-utóbb le kell mondani. Nem nehezebb az erről való lemondás, mintha már eleve távol tartod magad az illúzióktól?

IVÁN Nem, Krisztina. A beteljesülésről való lemondás igazi fájdalom, amit képes elviselni az ember. Abban a tudatban viseli el, hogy megadatott neki a be-teljesülés egy pillanatig, egy óráig, egy napig, addig tartott és kész. De az áhítottól, a képzeletben meg-formáltról való végleges lemondás elviselhetetlen, éppen azért, mert nincs reális alapja, hamis, hiszen csak képzelgés, vágy, semmi egyéb. S ha tudom, hogy ez sosem ,adatik meg nekem, hát igen, ebbe tényleg bele lehet halni.

KRISZTINA Rendben van, Iván. Akkor hát megpróbálom kettészakítani magam. (Játékosan) És mondd, melyik feletem akarod megtartani?

IVÁN (ingerülten) Azt kell mondanom, hogy felesleges volt ez a beszélgetés, hiszen te nem értettél az egészből semmit. Vagy ha értettél, akkor még feles-legesebb volt, hiszen képes vagy a lélek síkjáról a testiségre degradálni a kérdés lényegét.

KRISZTINA (sajnálkozva, pajkosan) Iván drága, egy pillanatig elfelejtettem, hogy a férfiaknak nincs humorérzékük, s ezt az asszonyoknak sosem lenne szabad elfelejteniük.

Csókolóznak, mindketten el Hatodik jelenet

Krisztina, majd Domokos,

Vargáné, Iván

KRISZTINA (be. A közönséghez) És eljön ama mindeneiket uraló fejedelem, hogy megtartsa az ítéletet --mondta anyám, és a felügyelő valóban telefonált, új-ra utazni kellett. Anyámat tulajdonképpen már akkor feltemettem, amikor utoljára ott hagytuk az ágyában, felig-meddig eszméletlenül. És ott volt az orvos ceruzavégében előkészítve a jel, hogy kitegye anyám életére az utolsó pontot az egyik gyűrött noteszlapra, azon a szennyas asztalon.

Domokos és Vargáné be. Azaz Krisztina egy most megvilágosodó másik színtérre lép át, ahol Domokos és Vargáné tartózkodik

(Domokoshoz) Most már nem kell rohannunk, Domokos, mehetnénk kiskocsival is. Visszafelé jövet még meg is állhatunk, kihasználhatnánk ezt a szombat-vasárnapot.

DOMOKOS Milyen kiskocsival?

KRISZTINA Az Iván kocsijával. Ismered Ivánt?

Vargáné kezében megállnak a kötőtűk, rémült arccal mered Krisztinára

DOMOKOS Milyen Ivánt?

KRISZTINA (türelmetlenül) Ó, hát említettem neked. Amikor egyszer vidéken voltál, ő vitt el bennünket kirándulni. Meséltem, nem emlékszel?

DOMOKOS S vajon ő kivenne?

KRISZTINA (magabiztosan) Majd én elintézem, bízd csak rám! (A telefonkönyvből kikeres egy számot, s felemeli a telefonkagylót, hogy tárcsázzon)

VARGÁNÉ (felugrik, s szinte esztét vesztve próbálja kiszakítani Krisztina kezéből a kagylót, közben Domokoshoz, jajveszékelésszerűen) Ne menjetek kocsival ! Ne menjetek kocsival ! Ne menjetek kocsival !

DOMOKOS (gyöngéden lefejt Vargáné karját Krisz-

tinárol) Nem lesz semmi baj, anyuka. Ne tessék állandóan autószerencsétlenségre gondolni. VARGÁNE (magához öleli Domokost, csókolgatja a fejét, az arcát, közben könyörögve) Ne menjetek kocsival! Ne menjetek kocsival!
KRISZTINA (közben tárcsáz) Halló.

Iván be. Azaz feltűnik egy megvilágított színtéren, fülénél telefonkagylóval

Jó napot kívánok, Iván. Krisztina beszél. Emlékszik még rám?
IVÁN (szerelmesen) Istenem! Hát te vagy? Az illatod még mindig itt van velem, még most is érzek, most is kívánlak! Átjössz? Várjalak?
KRISZTINA Szóval nem emlékszik?... (Fagyosan) Sajnálom. Meg szerettem volna kérni valamire, de ha nem emlékszik rám, akkor ne vegye rossz néven, hogy megzavartam.
IVÁN Halló! Mi van?... Halló! Nem értek semmit! ... Krisztina, te vagy?
DOMOKOS (Krisztinához, súgva) Ne erőlted! Ha nem emlékszik, nem emlékszik!
KRISZTINA (búgva, Domokoshoz) Kapiskál neki valami... (Ivánhoz a telefonba) Dehogy haragszom! Szólitson csak nyugodtan Krisztinának, hiszen én is leivánoztam magát... Tudja, mit, a biztonság kedvéért emlékezetébe idézem magam, nehogy valami félreértés legyen. Egyike voltam a kirándulóknak, akiket a jó múltkoriban kivitt a Sósfürdőhöz. De várjon, adom a férjemet, ő majd leír magának...

IVÁN Megőrülök, Krisztina, megőrülök!

Krisztina átnyújtja Domokosnak a kagylót

DOMOKOS Jó napot kívánok. Kérem, ne vegye rossz néven a háborgatást ... hát, hogy is mondjam... a feleségem magas, karcsú, feltűnően szép ... mit is mondjak még ... nem tudom, emlékszik-e rá ...

IVÁN (hebegve-habogva) Hogyne... hogyne... természetesen ... emlékszem.

KRISZTINA (kikapja Domokos kezéből a kagylót) Arról lenne szó, kedves Iván, nem akarná-e, hogy a szombat-vasárnapot együtt töltsük? Ha a kocsijával el tudna vinni anyámhoz, vagy kétszáz kilométeres út, ugyanis telefonértesítés érkezett...

[IVÁN (fellelkesülve) Krisztina, napokig kettesben veled! ...

KRISZTINA Három, nem kettő, három! De hogy milyen kedves magától, hogy vállalja! Várjon, vissza-adom a férjemet, beszéljék meg a részleteket. (Átadja Domokosnak a kagylót. Vargánéhoz) Anyuka, vigyázzon a házra, két napig nem leszünk itthon.

VARGÁNE (Domokos háta mögött, Krisztinához, suttogva) Rohadék! Rohadék!

Mindenki el

Hetedik jelenet

Krisztina, majd Iván, Domokos

KRISZTINA (a közönséghez) Késő délután indultunk útnak. Árnyékhegyeken száguldottunk végig, amelyek átengedtek bennünket testetlen testükön, majd egymásba kapaszkodva leborultak előttünk a földre, fejük az égen pihent, lábukat rajtuk nyugtatták: megérkezett az éjszakai fedelme. Aztán fények vibráltak a szomorúan bólogató fák között: valaYni motelszerűség állta el az utat. Monstrumnak tűnt az erdőség közepén, hatalmas törzs, karok és fej nélkül, csak két apró szemével pislákol reánk hívogatóan. Domokos bement, hogy utánanézzon a szobáknak, Iván itt kószál valahol a fák között. Az erdőből apró lábakon tipegő zajok érkeznak, a fák egymásra suhog-nak a sötétben, az unatkozó szerelmesek bágyadt egyhangúságával cirpelnak a tücskök. Reszketek. A lábam fejénél érzem, hogy a belülről felfakadó áram-útéstől vibrálni kezdenek izmaid, a reszketés felfelé vonul a lábamon, mintha tengerhullámok nyaldosnák a hasamat, s az egész testemet tetőtől talpig és kör-

be-körbe, az áramütés szikrákat vet a mellemben felvonul a nyakamon, és az ajkamba költözik.

Iván lassan megjelenik a homályból

Iván ... Hallod? Szilenciumot rendelt el az erdők istene: a zajok megtorpantak az utolsó fűszálnál, a fák magukba szorítják a suhogást, a cirpelők meg-kövülve hallgatják a szerelem csendjét... (Ráborul Ivánra, kezdetben lassan, puhán, majd 'mind vadabbul csókolja)

DOMOKOS (be) A szobák... (Meglátja Krisztinát és Ivánt. Mint egy elromlott gramofonlemez, ismétlet-geti) ...a szobák... a szobák... a szobák ... Mindhárom el

Nyolcadik jelenet

Krisztina, majd Domokos

KRISZTINA (a közönséghez) Domokos távolodó léptei alatt jól hallhatóan ropogtak a kavicsok. Ajtó csat-tant. Anyuka, tegyen a fejére még egy fekete kendőt, s gyászolja meg a menyét tisztességgel. Ember volt az is ... A fák rásuhognak a gondolatra, a citerások a gyászhoz illően hangtompítót szereltek hangszerükre, hirtelen eleredt az eső: sirtak a halottaim. próbáltam mély lélegzetet venni, hogy valamivel fel-töltődjék bennem az üresség, de mintha háromezer méter magasságban lennék, kapkodva szedtem a lélegzetet, aztán megindultam a fény felé. Alattam miért nem csikorogtak a kavicsok? Finoman, puhán lépkedtem, mint a vérző ragadozó, amelyik sebeit nyaldosva lassan eloldalog. Nekem nem volt hová eloldalognom. Elindulok Domokos után. Az utolsó ajtó balra — mondja a felelős. Canossa-járás. Vala-hogy elérek addig az ajtóig, de nincs erőm lenyomni a kilincset. Rágyújtanék. Közvetlenül temetés után mindig elfelejtettem rágyújtani, aztán csak azért gyújtottam rá, hogy ne kelljen felordítsak a sírok között. Csak hallgattam, mindig csak hallgattam, mert ember vagyok, apró kis férgek tömegében. Most is temetek, most is hallgatok, s még csak rágyújtani sem tudok, hogy magamba fojtsam az ordítást. A cigaretta a kocsiban maradt. Az ajtófélfának támaszkodva néztem magam előtt a falat. Egyedül voltam. A szajha temetésén egyedül csak a szajha van jelen, az urak csak az élő húst kedvelik mindig és mindenkoron. Imádkozzunk. Itt nyugszik Krisztina. Legyen átkozott most és mindörökké, ámen. A szer-tartásnak vége, az urak rágyújtanak, a hölgyek sírást mímelve beletrombitálnak a zsebkendőjükbe. Az özvegynek kézfogás jár. Hol az özvegy? Hol vagy, Domokos? (Átlép egy másik, most megvilágított térbe, ahol Domokos tartózkodik)

Domokos hosszan nézi a közeledő Krisztinát, aztán durván leszakítja róla a ruhát, és nyilvánvalóan megerőszkolási szándékkal a földre teperi. Krisztina élettelen bábuként viselkedik.

Mindketten el

Kilencedik jelenet Krisztina,

Domokos, Felügyelő, majd betegek

FELÜGYELŐ (arcán az örökös mosollyal) A kedves anyuka olyan csodálatos volt, kérem, tessék elképzelni, tegnap hirtelen felült, és azt mondta, hogy adjam neki a fényt, a napot, a szoba falának fehérjét, és „add nekem a mosolyodat” — mondta, mert én mindig mosolyogtam rá, kezét csókolom, mert én nagyon szerettem, tegnap este pedig, amikor vala-milyen csoda folytán kitisztult a kedves anyuka tekintete, szépen elbúcsúztunk egymástól, kérem, és nekem könny szökött a szemembe, ez nem minden-napi eset, ilyesmi ritkán fordul elő, ugyebár ...

KRISZTINA Elbúcsúztak?... Hogyan búcsúztak el?

FELÜGYELŐ Kezet fogtunk, kérem szépen, olyan csodálatos volt, a kedves anyuka nyújtotta kezét, csak már nem tudta megszorítani az enyémet, isten vele,

mondta, és mondja meg a papnak, hogy még mindig nem tudok több nyelven beszélni, még mindig csak az anyanyelvemen tudom kimondani: Isten.

KRISZTINA Anyám az utolsó napján református lett újra. Hát akkor ... menjünk, felügyelő úr.

FELÜGYELŐ Tessék rám bízni mindent, kérem szépen, csodálatos temetés lesz, kezeit csókolom, a gödröt már kiásattam, a koszorút meg lehet nézni, ha akarni tetszik ...

KRISZTINA Induljunk, felügyelő úr.

FELÜGYELŐ *(szinte kereskedőstílusban)* Meg tetszik nézni a kedves anyukát?

DOMOKOS *(határozottabban)* Induljunk, felügyelő úr!

FELÜGYELŐ Nem kell elsietni a dolgot, kérem szépen, ennek gyönyörű temetésnek kell lennie ... *(Zavartan)* Nem volt alkalmam elmondani kegyedéknek, hogy karácsonykor és temetések alkalmával kekszet szoktunk kiosztani a betegeknek, kezeit csókolom, ez nálunk tradíció, kérem, meg tetszik látni, ez a szertartás fénypontja, amely bearanyozza a kedves anyuka emlékét, mert a lélek útjai kiszámíthatatlanok, kérem, ezt nálam nagyobb emberek mondták, vegyétek és egyétek, ez az én testem, mert, ugye, italt nem szolgálunk fel, tiltja a szabályzat, ugyebár, de a hozzátartozók mindig olyan kedvesek, nem tudom, tetszenek-e érteni, hogy tulajdonképpen mit vagyok bátor sugallni kegyedéknek, mert Isten irgalmas az ő szolgálóihoz, ez, kérem, számtalanszor beigazolódott, tessenek csak visszaemlékezni az árvíz-re, amikor Noé apánk vállán megnémultak a galambok ...

DOMOKOS *(élesen)* Mennyibe kerül ez, felügyelő úr?

FELÜGYELŐ *(kereskedőstílusban)* Nyolcvan darab, a kettő ötven, azaz kettőszáz.

Domokos előveszi a pénzt, átnyújtja a Felügyelőnek

(Gyakorlott mozdulattal zsebébe gyűri a pénzt, majd kikiált)
Gyuri! . . . Bejöhettek! *(Elővesz egy nagy dobozt, amelyben apró csomagokba csomagolt keksz van)*

1., 2., 3., 4., 5. beteg be. Arcukon mohóság, kezdetben alig tudják fékezni magukat, aztán megindul a harc a kekszért. A csomagok szétszakadnak. A küzdelem tömegverekedéssé fajul, kezdetben hangtalanul, aztán ordítva, egymás hegyén-hátán hemperegve. Szövegek. „Megint letépték a fülemet!”, „Rohadt ringyó!”, „Nekem nem marad!”, „Nekem nem marad!” stb. stb. Improvizált szövegek

(Arcán a megszokott, örökös mosoly) Mindig történik valami, kezeit csókolom, viszont gyönyörű szép időnk van, meg tetszik látni, milyen csodálatos temetés lesz. Meg tetszik nézni a kedves anyukát?

Mindenki el

Tizedik jelenet

Krisztina, majd Sinka úr, Festő

KRISZTINA *(a közönséghez)* Áldás kísérje utunkat, mondta Isten szolgálja búcsúzáskor. De hogy kinek az áldására gondolt, nem tudom. És egyébként sem hiszem, hogy az áldás kísérni tudna bennünket, az áldás mostanában gyalog közlekedik, minduntalan le-marad mögöttünk, nem bírja életünk iramát. Én meg viharba kerültem, leszakadtak megtépett szárnyaim, nekem fáj a pihenés is, fáj a mozdulat és a gondolat, nem vagyok már epizódfigura sem a saját színpadomon.

SINKA ÚR *(be. Sajnálkozva)* Kisztihand, madame. Meghalt?

KRISZTINA Nem, nem halt meg, Sinka úr. Sosem fog meghalni. Megjósolta ugyan a világvégét, de a pokol kutyái hiába csaholnak, nem fogják utolérni soha-sem. Az élet örök életű, kedves szomszéd, a végtelen pillanat maga.

SINKA ÚR *(m. f.)* Bele kell törödni, kérem. Nem tudtam, hogy ennyire szereti. Maguk rokonok? És maguk temetik el? Milyen temetést rendeznek neki?

Első osztályút? Zenekíséretet nem ajánlok, az olyan giccses, kérem. Egy szál hegedű bőven elég. Amikor a második feleségem jobblétre szenderült, háromszáz lejembe került, de késő estig húzták a kedvenc nótáját. Tetszik ismerni azt a nótát, hogy „Lehullott a rezgő nyárfa ezüst színű levele...”

KRISZTINA *(értetlenül)* Kiről beszél ön, Sinka úr?

SINKA ÚR Bocsánat, madame, nagyon remélem, hogy semmi tévedés nincs a dologban. Nekem a mentő-orvos mondta, hogy reggelre meghal szegény. Szívós szervezete van, de hát a bolondok állítólag sokáig élnek. Tessék elképzelni, a minap engem is meg akart festeni. Pedig én nem vagyok kimondottan fotogenikus, tessék megnézni a profilomat, amikor a szépséget osztották, nem voltam jelen ...

KRISZTINA *(elképedve)* A festő? A festőről beszél?

SINKA ÚR *(szabadkozva)* Kérem szépen, nekem a mentőorvos mondta ...

Krisztina döbbenet, kétségbeesetten hátrál, majd szaladva el. Közben Sinka úr belevész a sötétbe, Krisztina átlép egy másik, most megvilágított színtérre, ahol a Festő haldoklik

FESTŐ Ki az?

KRISZTINA Krisztina vagyok.

FESTŐ Istennőm! Hát eljött? Mégis eljött? Lemondtam magáról, azt hittem, csak kegyetlen istenek vannak. *(Egyre jobban zihálva)* ...Tévedtem. Ha lenne erőm, odát írnék magához, „Óda a meztelen, vérvörös istennőm, akit nem festhettem meg soha, soha”.

KRISZTINA Fessen meg most! Ezért jöttem! Szeretném, ha megfestene vérvörös, meztelen istennőként, a piros díványpárnával s a halott fecskéfiókéval az ölemben.

A Festő felemelkedik, lázas sietséggel kezébe veszi cc palettát, ecsetet: a vásznat maga elé állítja, háttal a közönségnek. Krisztina lefekszik a Festővel szemben, a piros díványpárnát az öléhez szorítja

FESTŐ *(közben fest)* Mintha röpülne ... mintha röpül... A fecskéfióka nagyon-nagyon halott volt, el kellett temetnem, de arra a piros díványpárnára rá-festem a fecskéfiókat is... a fecskéfiókat is... 0, hogy vártam magat, állandóan csak magat vártam, le kellett tudnom a tartozást, teremtenem kellett egy életet, legalább egyetlenget, enélkül halálom is értelmetlenné válna, magat vártam, az igazi modellt, akinek a lelkét is a vászonra festhetem ... Nem, nem, a fecskéfiókat mégsem festem ide, most nem szabad halált festenem, itt csak a nyitott szárnyaknak van helye, a maga nyitott szárnyainak, nézze, itt van, vér-vörös meztelen istennő ... megfestettem az életet magat, mert nincs elmúlás, itt van, nézze meg, az idő örökre megőrzi az alkotót ... itt van, megvan, elkészült, most már mehetek ... köszönöm, Istennő .. . Köszönöm... *(Kezéből kiesik a paletta, ecset, meghal)*

KEISZTINA *(feláll, felemeli a vásznat, döbbenet nézi, majd lassan előrehozza. A közönséghez)* Az ecset tiszta. A paletta száraz. A vászon üres ... Mégis van elmúlás?

Mindketten el

Tizenegyedik jelenet

Krisztina, Iván, majd Domokos. Krisztina ágyban fekszik, Iván ül az ágy szélén, fogják egymás kezét

KRISZTINA Nem bírom tovább látni anyósom arcát! Megtelepedett rajta az undor, undor tölem, undor önmagától s az egész fertelmes világtól. Kerítónőnek érzi magát, és sorvadozik a büntudattól, lelke mélyén meg azt reméli, hogy a büntudat engem is fel-emészt, de hát nekem nincsenek bűneim, belém zuhant a szerelem, váratlanul, ahogy a nyári zápor szokott ráomlani a szántóföldekre. Olykor napraforgónak érzem magam, mely a szerelem záporában növekszik magasra, kétfejű napraforgó vagyok, egyik fejem Domokos felé fordul, a másik reád mosolyog.

Csengetnek

Menned kell. Megérkezett az orvos. Amióta a nyolcadik hónapban vagytok, mindennap meglátogat.

Iván kezét csókol, feláll, eltávolodik az ágytól. Domokos be. Hosszú csend, nézik egymást. Krisztina arcára szorítja a kezét

IVÁN Erre jártam ...

DOMOKOS Látom... Ugye maga az a sofőr, aki a múltkor elvitt bennünket anyósom temetésére? IVÁN Én vagyok. Én vagyok az a sofőr.

DOMOKOS És most erre járt?

IVÁN Most erre jártam.

DOMOKOS És éppen menni akart.

IVÁN Éppen menni akartam... *(Meghajol Krisztina felé) Kezét csókolom.*

KRISZTINA *(a tenyerébe suttog)* Jó napot kívánok, Iván.

DOMOKOS *(hosszú szünet után, közömbösen)* Hogy vagy?

KRISZTINA *(mind hangosabban kiáltva, szinte a rikácsolásig)*

Jól vagytok! Jól vagytok! Jól vagytok! Jól vagytok! Jól vagytok!
! Jól vagytok!

Vargáné sietve be. Domokos megfordul, mint aki el akar távozni

KRISZTINA *(felugrik az ágyból, átkarolja Domokost, letérdel eléje. Sírva, könyörögve)* Szeress, Domokos! Szeress! Szeress! Szeress! Szeress, Domokos! Szeress!

Domokos mozdulatlanul áll, teljesen hidegen. Krisztina félig ájtultan összecsukszik, közben fájdalomkiáltással a hasára szorítja a kezét

VARGÁNÉ Hívjad a mentőket. Koraszülés.

Függöny

HARMADIK FELVONÁS

Első jelenet

Krisztina, majd Vargáné

KRISZTINA *(ágyban fekszik, szülési fájdalmai egyre gyakoribbak. A közönséghez) Kezdetben teremté Isten az eget és a földet. A föld pedig kietlen és pusztá vala, és setétség vala a mélység színén, és az Isten lelke lebeg vala a vizek felett ... De Mózes úr azt nem mondta el nekünk, hogy az Atyának fáj-e a teremtés. És ordított-e kinjában, amikor kietlen, pusztá földünket kiokádta magából? De hát miért kérdezem? A jajszavak beletapadtak a humuszba, a jajszavak gördítik le talpukról a hegyeket, a jajszavak köpködik ki forró lávamérgüket, a jajszavak bömbölnek az öldöklő hurrikánok fergetegében ... a jajszavak ... a jajszavak ... Fáj és jajong a húsom, fáj és jajong a vérem, ezerbe hasadnak csontjaim, de én erősebb leszek, mint Isten! Erősebbnek kell lennem, hogy magzatomban ne szülessen a fájdalom s a félelem hörgéseinek hanghullámai közé. Kriszti, gyermekem, te leszel az én földem és egem, szenvedő-boldog földem és könnyező-nevető egem, s e föld nem lesz pusztá és kietlen, források fakadnak belőle, és gyümölcsöt terem, és a sötétség nem fogja rácsa-tolni rozsdás bilincset, fényekkel ölelem körül, még akkor is, ha maradék fényeimet kell kitépniem, hogy védőpajzskoszorút fonjak köréje ... Nemsokára kezdődik. Azt mondták. Nemsokára csillag születik, kedves! — Ezt kellett volna mondani. Nemsokára értelmet kap a világ, nemsokára virág fakad a sziklából, nemsokára forrás csörgedezik a Szahara homokján, nemsokára térdre borulhat az Isten! ... Ezerbe repedek. Ez maga az óceán: a kínok Bermuda-három-szöge. Isten megvakult szeme előtt tarol a halál. Az is lehet, hogy már halott vagyok. Vagy csak leszek? *(Kétségbeesetten kikiált)* ...Anyuka! Anyuka!*

VARGÁNÉ *(sietve be)* Nyugodjék meg, fiam! Ne izgassa fel magát!

KRISZTINA *(erőszakosan)* Térdeljen le, és mondja utánam: esküszöm ...!

VARGÁNÉ Nem szabad ... ilyesmit nem szabad ...

KRISZTINA *(még erőszakosabban)* Esküszöm! ... VARGÁNÉ

(kénytelen-kelletlen letérdel) Esküszöm... KRISZTINA Hogy

Krisztit szeretni fogom ... VARGÁNÉ Hogy Krisztit szeretni

fogom ... KRISZTINA Felnevelem ...

VARGÁNÉ Felnevelem ...

KRISZTINA Anyja helyett anyja leszek ...

VARGÁNÉ Anyja helyett anyja leszek ...

KRISZTINA Domokos életére esküszöm, hogy mindezt

betartom!

VARGÁNÉ Domokos életére esküszöm, hogy mindezt

betartom!

KRISZTINA *(megkönnyebbülve)* Most pedig menjen.

VARGÁNÉ Ha akarod, maradok még.

KRISZTINA *(kiáltva, durván)* Menjen a fenébe! És ne tegezzen!

Vargáné el

(Miközben simogatja a hasát) Ha mégis életben maradunk mindketten, légy olyan, mint anyád. Vedd el testem formáját, tenyered vonalainak rajza legyen az enyém mása, szemedben otthonra leljenek az én pillantásaim, légy az én Krisztim, gyermekem, földem és egem! Katona leszel te is, meg kell szoknod a földi szabályokat, meg kell szoknod a csatarendet, amely-ben neked is helyet adnak a kiméretlen földi istenek. Ne félj! Én itt vagyok neked, és ott leszek mindig veled! Rabod leszek, és rabommá teszlek. Ez lesz életed értelme és egyben átka is. (El)

Második jelenet

Krisztina, Domokos, majd Vargáné

DOMOKOS *(kicsit ingerülten)* Arról volt szó, hogy megkereszteljük!

KRISZTINA *(kelletlenül)* Arról.

DOMOKOS (m. f.) Arról volt szó, hogy ma kereszteljük meg!

KRISZTINA Igen.

DOMOKOS S akkor?

VARGÁNÉ *(be)* Kisfiam, az ajtó zárva van!

DOMOKOS *(Krisztinához)* Bezártad az ajtót?

KRISZTINA Bezártam. Kriszti alszik.

VARGÁNÉ *(dühösen)* Nem igaz! A köhögése áthallat-szik az előszobába!

KRISZTINA Kriszti csak álmában szokott köhögni. *(Durván)*

Hagyjon békét neki!

VARGÁNÉ *(konokul)* Szeretném a karomba venni!

KRISZTINA Nem lehet.

VARGÁNÉ Miért nem lehet?

KRISZTINA *(idegesen)* Anyuka mit szólna hozzá, ha valaki felkapná anyukát a diványról, s ölben áthozná a másik szobába, hogy félig meztelenül közszemlére tegye?

VARGÁNÉ Én nem vagyok csecsemő!

DOMOKOS *(követelően)* Arról volt szó, hogy ma dél-után megkereszteljük. *(Nyújtja a kezét Krisztinának)* Gyere, hozzuk át!

Krisztina kelletlenül elindul Domokossal. Az előbbi helyszín elsötétedik, Vargáné ezzel el. Krisztina és Domokos átlépnek egy másik, most megvilágított hely-színre

KRISZTINA *(hirtelen megfordul, és széttárja a karját, jelezve, hogy Domokost nem engedti továbbmennni)* Ne nézz olyan furcsán, Domokos! A krisztusi alázatot hiába keresed az arcomon, jól tudod, hogy ragadozó vagyok, ezúttal tigrisként védelmezem a kölykömet, a kisszobába költözött áldást, s a békét, amely megkapaszkodott bennem, és ezt nem adom cserébe sem-miért a világon, úgyhogy ebbe a szobába nem lépsz be, Domokos, sem most, sem később, sohasem!

DOMOKOS *(felnevet)* De nehezen tudom megszokni a tréfáidat. *(Suttogva)* Ma éjszaka itt alszom veled . . . *(Átöleli Krisztinát, csókolja)*

KRISZTINA *(széttárt karokkal túri egy ideig, de ami-kor Domokos hevesebben kezdi tapogatni, durván el-löki magától)* Ne nyúlj hozzám!

DOMOKOS *(döbbenet)* Krisztina! Mi történt?

KRISZTINA *(kitörve)* Semmi! Csak védelmezem önmagamot is, három hónapos tisztaságomat, mert ... meri tulajdonképpen én vagyok Kriszti, én magam vagyok a saját gyermekem, ha hozzám nyúlnál, őt mocskol-nád be!

DOMOKOS *(felelősségre vonóan)* Van valakid?

KRISZTINA Van ! A gyermekem!

DOMOKOS *(még emeltebb hangon)* Van valakid?

KRISZTINA Van ! Néha anyám emléke meglegyint, s olyankor mintha Isten árnyéka telepedne belém. De gyorsan elmenekül, mert nincsenek templomok ben-nem.

DOMOKOS *(ordítva tagolja)* Meg akarom keresztelni a gyermekünket!!

KRISZTINA *(beletörődvé)* Rendben van, Domokos, ki-hozom. (E!)

Domokos is cl

Harmadik jelenet

Krisztina, Domokos, Vargáné. Vargáné egyik kezében egy gézdarabbal letakart pólyát tart, a másik kezében vízzel telített, csillogó kristálypohár van. Krisztina és Domokos mellette állnak ünnepélyes arccal

VARGÁNÉ *(ceremonikusán)* Én megkereszteltek téged az Atyának, Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében: Krisztinának. *(Súgva Krisztinához)* Vegye le róla azt a gézdarabot.

KRISZTINA *(súgva, határozottan)* Nem lehet kitakar-ni! Kriszti bömből, ha fény világít a szemébe!

VARGÁNÉ A keresztvíznek érnie kell az arcát!

KRISZTINA A gézen átszűrű keresztvíz a legszentebb, anyuka. Keresztvízpárlat, Isten desztillált verejtéke! Anyuka nem ért hozzá, még senkit sem keresztelt meg a huszonegyedik századra!

VARGÁNÉ *(konokul, némi ájtatossággal)* Amikor Jézus megkeresztelkedett a Jordán vizében ...

KRISZTINA *(emeltebb hangon)* Nekem elég volt egy mániákus a családban!

VARGÁNÉ Én így nem tudom megkeresztelni!

KRISZTINA *(dühösen)* Akkor adja ide! *(Átveszi a gézzel letakart pólyát, s megfordul, hogy elinduljon vele, de Vargáné letépi a pólyáról a gézdarabot. A pólpából kiesik vagy négy-öt kötet lexikon)*

VARGÁNÉ *(eszélső dühvel, toporzékolva)* Hol van a gyermek, maga elvetemült, maga gyalázatos!

KRISZTINA *(nagyon csendesen Domokoshoz)* Krisztit a kishobóiban hagytam, Domokos. A tisztaságát akarom megőrizni mindenáron. A felnőttek tekintetei bemocskolnák ártatlanságát, életük szennyéből megtapadna Krisztin egy-egy porszemnyi, ha odaadnám nekik, hogy mosolyálcot viselő arcukat feléje fordítsák, hogy szennyes ajkukkal megérintsék. Ne haragudj.

Domokos összetörve leereszkedik egy székre, arcát kezébe temeti

VARGÁNÉ *(nézi a földön heverő lexikonokat s az üres pólyát. Krisztinához, mintha átkot mondana)* Magát fel kellene akasztani! Isten ezt nem bocsátja meg sohasem!

Mindenki el

Negyedik jelenet

Krisztina, majd Vargáné, Domokos

KRISZTINA *(a bölcső mellett térdel, Krisztihez)* Innen nézve én vagyok a te rabod, onnan nézve te vagy beszorítva a börtönrácsok mögé, s börtönnyád meséjét

hallgatod. Anyámtól hallottam ezt a mesét, az egyetlen családi örökség, amit máris neked adok. Mese az emberszabású emberekről és egyéb emberszabású állatokról, azokból a régmúlt időkben, amikor a legeslegutolsó nap alkonyán a Nap bezárni készült öröktől fogva nyitott ajtaját ... S midőn a kiszáradt tenger-fenékből eljövének az emberszabású krokodilusok, az emberszabású mérges vízikigyók és mindenféle szörnyek, megrettenve néztem farkasszemet a földi lét eme rettentően félelmetes teremtményeivel, akik hatalmas száját tátva, fenyegetően csattogtatták szörnyületes fogsorukat. S egyszer csak észrevettem, hogy egyik lábam tőből leszakítva vagyok, tizenkét pár bordámat ropogtatják amott, hátam gerincének keserű levéből néhányan szomjukat oltották, s jóllakának már vesémnek ízetlen mirigyétől, de egyszer csak eljőve egy igazi, emberszabású tündér, és azt kérde tőlem, aki megcsönkített testemmel felkészültem a végleges távozásra : „Gyermekem, mi járban vagy e földi paradicsomban?” S akkor én megindultam a könnycseppé zsugorodott tengeren, a kiszáradt tengerfenék útalan útjain, amíg összezsáptak felettem a rőghullámok. S azóta minduntalan keresem azt a föld alatti utat, amely a felszínre vezet, mert hiszem, hinni akarom, hogy találak valakit odafönt, aki meg-mondja nékem, hogy tulajdonképpen mi járban vagyok e földi paradicsomban. De addig? Addig mi legyen? Imádkozom: Add, Uram, hogy legyen akkora hitem, mint a mustármag, mert akkor semmi sem volna lehetetlen nékem ... *(Ráhajtja fejét a bölcsőre, mintha elszenderedne)*

Vargáné és Domokos settenkedve be. A fülhomályban a Vargáné kezében tartott zseblámpa világít. A bölcsőnél megállnak, ráhajolnak a bölcsőben fekvő gyerekekre, hogy a zseblámpa fényénél szemügyre vehessék

(Felriad, majd felvisít) Nem! Krisztit nem engedem!

Dulakodás, Krisztina kitépi Vargáné kezéből a zseb-lámpát, majd a testével védelmezve Krisztit, a bölcső elé áll. Domokos kilép, jelezve, hogy felgyújtotta a villanyt, majd rögtön megjelenik újra

VARGÁNÉ *(felindultan)* Nem hasonlít hozzád, kis-fiam! Azért dugdossa!

KRISZTINA *(rekedten)* Menjen ki!

VARGÁNÉ Mert nem te nemzeded, kisfiam! KRISZTINA *(ordítva)* Kifelé! Kifelé! *(A bölcsőből fel-*

kapja a pólyába bugyolált gyermeket, s védelmezőn magához szorítja)

DOMOKOS *(elhűlve)* Krisztina ... Krisztina ... VARGÁNÉ *(már-már eszelősen)* Ez a gyermek Ivánhoz

hasonlít, kisfiam! Gyere ki innen! Elmondok mindent! Gyere, kisfiam!

Domokost szinte kivezetve, mindketten el

KRISZTINA *(a gyermekhez)* Ne félj, gyermekem! Itt vagyok veled. Szívem harangjátékában te vagy a kongatás, lelkem tengerében te vagy a hullámok éneke, testemnek része voltál, és része maradsz mind-örökre. (E!)

Ötödik jelenet

Krisztina, Tárházy Rudolf

TÁRHÁZY *(keneteljesen, nyájasan)* Tárházy Rudolf bocsánatot kér öntől, tisztelt asszonyom, a világért sem akarja megzavarni a kegyed nyugalmát, de amint éretetni volt bátor, tiszteletre méltó férjeura képviselőjében megbizásából tette tiszteletét, minek-utána az ő kedves Domokos barátja azzal a végleges vagy még pontosabban kifejezve: azzal a végzetes el-határozással kereste fel, hogy képtelen továbbra is fenntartani kegyeddél a házastársi kapcsolatot ... Engedje meg, tisztelt asszonyom, hogy Tárházy Rudolf mélyeségs sajnálatát fejezze ki a dolgok ilyenképpen való alakulása miatt, és ha nem veszi tolakodásnak, tisztelt asszonyom, Tárházy Rudolf azt is mondhatná,

hogy megrendült lelkében kilombosodtak a részvét magvai, ha a kicsi árva jövőjének alakulására gondol. De Tárházy Rudolf ezt kizárólag magánember-ként volt bátor közölni, tisztelt asszonyom, s arra kéri kegyedet, hogy részvétnyilvánítása maradjon itt, e bűbajos, fejlett izlésről tanúskodó berendezési tárgyak között, amelyek látványa jóleső érzéssel tölti el a művészetek kedvelőit és értőit. Az a kis faragott asztalka az előszobában, példának okáért, egészen varázslatos, tisztelt asszonyom, hogy úgy mondjam, muzeális érték, ezt minden bizonynal megszeretné tar-tani, amin Tárházy Rudolf egyáltalán nem csodálkozik. Persze őszintén reméli, hogy ez az asztalka már a házasságkötés időpontja előtt is a kegyed tulajdonát képezte, tisztelt asszonyom, ellenkező esetben Tárházy Rudolf bátorodik aggodalmát kifejezni, tekintettel a vagyonelosztási hercehurcák rendszerint meg-hökkenítő kimenetelére gondolva.

KRISZTINA *(eddig rezzenetlen arccal hallgatta Tárházyt, most ingerülten)* Mit akar tőlem, Tárházy úr? Végezzünk a lehető legrövidebben! Undorodom a ceremóniáktól!

TÁRHÁZY Igen tisztelt asszonyom, Tárházy Rudolf a legtökéletesebb egyetértéséről biztosítja kegyedet, ami a ceremóniák előbb elhangzott lényegbevágó és tartalmas megítélését illeti, Tárházy Rudolf hatásköre, tisztelt asszonyom ...

KRISZTINA *(m. f.)* Kimerült abban, hogy átadta Domokos üzenetét, miszerint válni akar. Ezt egyébként első kézből is megtudhattam volna. És még mi van? Akar még valamit?

TÁRHÁZY Tekintettel a rendhagyó esetre, tisztelt asszonyom, Tárházy Rudolf arra gondolt, hogy egyszerűsíteni lehetne az eljárást, ha kiskegyed lenne olyan szíves aláírni ezt a fogalmazványt, amit természetesen a legteljesebb diszkrécióval kívánatos kezelni! *(Aktatáskájából kiemelt egy aktát, átnyújtja Krisztinának)*

KRISZTINA *(végigfutja a sorokat, dühöngve)* Tudja, mi ez, Tárházy úr?

TÁRHÁZY *(széttárja a karját, mint aki semmiről sem tehet)* Hát, kérem szépen ...

KRISZTINA Öngyalázó vallomása egy huszadik századi szajhának! ... Domokos látta ezt? Domokos ismeri ezt a szöveget?

TÁRHÁZY Tárházy Rudolf nem merné határozottan

állítani, tisztelt asszonyom . KRISZTINA *(türelmét vesztve)*

Látta vagy nem látta?

TÁRHÁZY Csak nagy vonalakban képezte a beszélgetés tárgyát, tisztelt asszonyom, de tekintettel arra, hogy a félpérs szabad kezét adott ...

KRISZTINA Szóval nem látta? Szóval ön fogalmazta ezt a gyalázatot?

TÁRHÁZY Ez egy mestermű, tisztelt asszonyom, amit Tárházy Rudolfnak sikerült megkomponálnia!

KRISZTINA Akkor Tárházy Rudolf vegye tudomásul, hogy nem óhajtom tovább folytatni ezt a beszélgetést, nem óhajtok sem egyezkedni, sem aláírni, sem elválni! Sem most, sem később, sohasem! Van még valami mondanivalója?

TÁRHÁZY *(eddigi nyájasságát, kenetlenségét fel-váltja valamiféle fenyegetésszerű hanghordozás)* Engedtessek meg Tárházy Rudolfnak, hogy tisztelt asszonyom figyelmébe ajánlja ellenvéleményét, miszerint ennek a válásnak a kimondását is garantálja, ugyanis eddig kivétel nélkül minden esetben annak javára döntött a bíróság, aki igényt tartott Tárházy Rudolf ügyvédi szolgálataira. Namármost! ...

KRISZTINA *(felugrik, mutatja az ajtót)* Hagyjon magamra, Tárházy! Elég volt!

TÁRHÁZY Tárházy Rudolf rendkívül türelmes ember, asszonyom, viszont a türelmem is valahol kezdődik és végződik, kérem ...

KRISZTINA *(ordítva)* Mars ki!

TÁRHÁZY Ebben az esetben Tárházy Rudolf kénytelen egyéb megoldáshoz folyamodni, kedves hölgyem! *(Fenyegetve)* ...Mert maga beszennyezte a családi tűzhelyet! Maga sárba taposta a család szent intézményét! Vegye tudomásul : tanúkkal fogom bizonyítani, hogy foglalkozásszerűen üzte a prostitúciót! Tár-

házy Rudolfnak megvannak rá az eszközei, hogy erkölcsi hullát csináljon egy ilyen lotyóból! Jó napot. *(Sietve el)*

KRISZTINA *(a közönséghez)* Domokos ... Domokos ... csináljatok velem, amit akartok, de Krisztit nem ha-gyom, Krisztit nem engedem, Krisztit nem fogjátok bemo-cskolni sohasem, Kriszti az enyém, az enyém, az enyém ... *(El)*

Hatodik jelenet

Krisztina, majd Ici?-, Iván

KRISZTINA *(karjában a pólyába bugyolált gyermek-vel. A közönséghez)* Ivánhoz ugyanaz az út vezet, mint annak idején. Csak akkor találkoztam a bolond festővel, aki lázas izgalommal szorongatta a kezem, és szerelmes áhítatot sugárzott reám. Ha most meg-jelenne, borzongva látná rongyokba öltözött lelkemet. Domokos állandóan ott ácsorog gondolataim kapujában, pedig Ivánhoz igyekszünk, nem-tudom-ki-nemzette gyermekemnek mosoly énekel a szemében, nem értette meg, hogy apát keresni indultunk útnak eb-ben az apátlan rengetegben. *(A gyermekhez)* ... Kriszti, mégis megérkeztünk az Olümposzra. *(Bekiált a sötétbe, arrafelé fordulva, ahol nemsokára megvilágosodik az Iván lakását jelző színtér)* Nyiss ajtót, Ophion! Én vagyok : megérkezett a Mindenség Istenője! *(A gyerekekhez)* ... Hát akkor: csengessünk! Sok kicsi apró csengetéssel jelezzük, amit ilyenkor jelezni kell, jelezni lehet: mentsétek meg lelkeinket!

Egy időben elsötétedik az előbbi színtér — Krisztina el –, és megvilágosodik a második, közben apró csengetések hallatszanak. Az Iván lakását jelző színtérben egy lány látható. Gyertyafény

ICU *(kikiált)* Várj egy kicsit! *(Egy bársonnyal letakart hokedlire lép fel, megáll szobormereven, háttal a közönségnek. Felsőtestét kicsit oldalra fordítva mereven nézi a kinyújtott jobb kezében tartott almát. Fején ezüstpapírból kivágott korona, haja kontyban)* Most gyere!

Krisztina karjában a pólyával be

(Hosszabb csend után hátranéz, majd felsikolt) Mit akar? Mit keres itt?

KRISZTINA Ivánt keresem. Még itt lakik?

ICU *(dühösen)* Itt, persze, hol lakna máshol?! Azt hittem, ő jött haza ... Miért keresi?

KRISZTINA Hát, csak erre jártam ... Valamikor a barátnője voltam én is ...

ICU *(kitörő barátsággal)* Jaj, de cuki vagy! Hát ez egészen más! Szervusz, Icu vagyok. Ofi elment valami piáért. Milyen édes kicsi baba, a tied?

KRISZTINA Igen. Az enyém.

ICU Én is szeretnék, de Ofi nem akar. Szerinte a Mindenség Istenőjének nem szabad szülnie. Engem így nevez, tudod?! *(Fiatalosan, táncmozdulatokkal kísérvé)* A Mindenség Istenőjének táncolnia kell, állandóan csak táncolnia kell, meztelenül és olyan féktelen vággyal, hogy minduntalan felgerjessze vele Ofit, az-az Ophiont, a nagy Kigyót. Ismered ezt a mesét?

KRISZTINA Nem. Nem ismerem.

ICU Pedig olyan cuki. Elmondjam neked?

KRISZTINA Igen. Mondd el nekem azt a mesét.

ICU Ül le, Ofi mindjárt jön. *(Leülnek)* ...Hát, úgy történt, hogy miután Ophion teherbe ejtette a Mindenség Istenőjét, emez galambalakot öltött, leereszkedett a tenger hullámaira, s amikor elérkezett az ideje, megtojta a Világtojást. Aztán az Istenő parancsára Ophion hétszer a tojás köré tekeredett és kiköltötte. A tojás kettérepedt, s kipottyantak belőle az Istenő gyermekei : a Nap, a Hold, a bolygók, a csillagok és a Föld. Aztán a Mindenség Istenője és Ophion az Olümposz hegyére költöztek, de ennek rossz vége lett, mert Ophion megharagította az Isten-nőt, azt állította ugyanis, hogy ő teremtetta a világot. Az Istenő Ophion fejére taposott, kitörte a fo-

gait, és a föld alatti sötét üregekbe száműzte. Hát nem jópófa?
KRISZTINA Érdekes, nem tudtam, hogy így végződik. ICU Várj csak, ennek van folytatása is ...
IVÁN *(üvegekkel megrakodva be)* Hú-hú ...

Szoborrá merevedve állnak, nézik egymást. Hosszú szüriet

(Icuhoz) Menj ki! Menj ki egy kicsit! Icu

sértetten el

(Mint egy alvajáró, leereszkedik egy székre) Iszol valamit?
KRISZTINA Csak erre jártam. Éppen menni készülök. IVÁN *(mint aki nem tudja, hogy mit kérdezzen)* Hogy vagy?
KRISZTINA Jól... Megszültem Krisztit. Errefelé sétáltunk, gondoltam, benézek.

IVÁN *(feláll, odalép Krisztinához)* Megnézhetem? KRISZTINA *(rövid gondolkodás után)* Igen. Neked

megmutatom. *(Szabaddá teszi a gyermek arcát)* IVÁN

(nézi, kicsit mosolyog, dünnög valamit) Tény-

leg nem iszol semmit?

KRISZTINA Nem. Kösönöm. Mennem kell.

ICU *(kívülről bekiált)* Elment már?

IVÁN Ide költözött. Azt hiszem, elveszem feleségül.

KRISZTINA Jól teszed.

IVÁN Mégsem élhetek egyedül, nem igaz?

KRISZTINA Igazad van. Egyedül élni tényleg nem érdemes.

(Nyújtja a kezét, kezét fognak. Miközben el-indul)

IVÁN S ti hogy vagytok?

KRISZTINA *(megtörpan)* Válsunk. Domokos nem akarja

magáénak elismerni a gyermeket.

IVÁN *(meghökkenve)* Csak nem feküdtél le mással is?

Krisztina dermedten nézi Ivánt, majd mind el Hetedik

jelenet

Krisztina, majd az összes szereplő. Krisztina ágyban fekvé alszik, nyugtalanul hánykolódva: már az első pillanatokban világos, hogy a színen az álmát látjuk viszont.

Jobbra taláros bíró, arca a Krisztina arcának tökélete mása. A továbbiakban: Bíró-Krisztina. Balra egy Krisztinát játszó nőfigura, a Mindenség Istennője - megtépett szárnyakkal. A továbbiakban: Mindenség Isten-nője-Krisztina. Mellette két fegyveres alak, arcuk

Krisztina arca. A továbbiakban: Fegyveres ör 1-Krisztina, Fegyveres ör 2-Krisztina. Fent keresztre feszíteti nőalak, arca a Krisztina arca. Mellette tíz egyforma ruhába öltözött alak: Püspök, Felügyelő, Orvos, Sinka úr, szektások, betegek. A továbbiakban: Férfiak. Az álm-beli történész replikái magnetofonszalagról hallatszana!

BÍRÓ-KRISZTINA Lépjen elő a Mindenség Istennője a szajhák szajhája: Krisztina!

Fegyveres ör 1, 2-Krisztina Mindenség Istennője-Krisztinát a szármayinál fogva vonszolja Bíró-Krisztina elv

MINDENSÉG ISTENNŐJE-KRISZTINA *(térdre zuhan, Itt vagyok, uram.*

Felülről lezuhan a kereszt. Rajta női bábu, arca c Krisztinái

FEGYVERES ŐR 1-KRISZTINA *(parancsolva)* Csókok meg a keresztet!

FÉRFIAK *(ordítva)* Ne szennyezd be, szajha! MINDENSÉG ISTENNŐJE-KRISZTINA *(könyörögve,*

Uram, én pogány vagyok! Nem hiszek semmiféle idegen istenben!

FEGYVERES ŐR 1, 2-KRISZTINA *(durván megmar• kolják a vádlottat, fejét rányomják a keresztben lévő nőalak testére)* Csókold meg! Csókold meg!

Mindenség Istennője-Krisztina kénytelen-kelletlen megcsókolja a bábút

BÍRÓ-KRISZTINA Mi a bűne?

MINDENSÉG ISTENNŐJE-KRISZTINA *(rimánkodva)* Nem vagyok bűnös, uram!

Férfiak röhögnek. A kereszt visszasuhan eredeti helyére. A Férfiak megtapogatják a keresztben lévő alakot, incselkednek vele, szinte táncolnak körülötte, mint-ha valami szertartást végeznének

FEGYVERES ŐR 1, 2-KRISZTINA Azt állítja, hogy ő az Isten, pedig csak a mindenség szajhája, uram! BÍRÓ-KRISZTINA Jöjjenek a vádlók!

Bevonaglik egy kétfejű, kígyóformát imitáló szörny-alak. Egyik fején Domokos arca, a másik fején az Iváné. A továbbiakban: Kígyó-Iván, Kígyó-Domokos

KÍGYÓ-DOMOKOS, KÍGYÓ-IVÁN *(egyszerre)* Mi vagyunk a nagy Kígyó! Mi teremtettük a mindenséget!

KÍGYÓ-DOMOKOS Én teremtettem a földet! KÍGYÓ-IVÁN Én

teremtettem az egeket! KÍGYÓ-DOMOKOS, KÍGYÓ-IVÁN

(egyszerre) Mi va-

gyunk a vádlók, uram!

BÍRÓ-KRISZTINA Beszéljete!

KÍGYÓ-DOMOKOS Én földlakó lettem, uram. Ez a néember kitépte kebelemből a szívemet! BÍRÓ-KRISZTINA

(Mindenség Istennője-Krisztinához)

Igaz? Beismered?

MINDENSÉG ISTENNŐJE-KRISZTINA *(alázatosan)*

Beismerem, uram. De megőriztem a szívét, a sajátom

mellett dobog. Bármikor visszaadhatom. BÍRÓ-KRISZTINA

(Kígyó-Ivánhoz) És te? Te mivel

vádolod?

KÍGYÓ-IVÁN *(dühösen)* Én azzal vádoló, uram, hogy miután magammal vittem az egekbe, megteremtette az első csillagokat, engem elüldözött, a föld alatti üregekbe száműzött!

MINDENSÉG ISTENNŐJE-KRISZTINA Hamisan vádol, uram. Becsapott! Felvitt az egekbe, csillagokat ígért nekem, melyekkel játszani lehet. De az égen nem voltak csillagok. Szemfényvesztés az egész, uram. Csak messziről látszanak annak, de ha a közelükbe érsz, lehunyják szemüket, és belévesznek a semmibe.

BÍRÓ-KRISZTINA S akkor te megteremtetted az első csillagot?

MINDENSÉG ISTENNŐJE-KRISZTINA Réges-rég halott vagyok, uram. A Hádészban lakom, a szajhák ketrecében.

BÍRÓ-KRISZTINA Bűnösnek érzed magad? MINDENSÉG

ISTENNŐJE-KRISZTINA Bűnösnek,

uram. Azért a másik szívért, amely a mellkasomban

dobog.

BÍRÓ-KRISZTINA Büntetésből életet adok neked! TE leszel ezután az igazi Isten! Élet és halál ura! Dön tőbíró,

asszony-Isten és Isten-asszony, a minden maga! Vigyétek!

MINDENSÉG ISTENNŐJE-KRISZTINA *(kétségbeesetten)* Nem, uram! Nem akarom!

Fegyveres ör 1, 2-Krisztina kivonszolják a vádlottat közben a Férfiak ráborulnak a keresztre feszített nő-alakra, nyilvánvalóan sorban megfojják erőszakolni Az álm-beli alakok el. Krisztina felriad, felül

VARGÁNÉ *(be)* Ki küldte magát ide? Mit akar magi közöttünk? Idegen asszony! Menjen innen! Ez a talpalatnyi hely a miénk! Magának nincs helye itten! El vesztette a jogot rá, hogy velünk maradjon. Menjen Menjen, amíg lehet. Amíg háborítatlanul kísérelheti az utcára, és elvegyülhet a magafajta között. Vigy! magával pogány gyermekét is. A szerelemgyermekét Ribanc lesz ő is, a sorsszerűség törvényei szerint Menjen! Ne tétovázzék! Ne reménykedjék! Ninc olyan törvény, amelyik igazat ad a szajháknak.

maga a szajhák szajhája! Az én tanúvallomásom ez' bizonyítaná. Elmondanék magáról mindent. Talár

még a gyermekét is elvinnék. Az ilyennek állami nevelőintézetben a helye. Magára nem lehetne bízni. Maga előbb-utóbb kiküldené az utcára. Magának a véreben van a prostitúció. A maga anyja is biztosan ocsmány lotyó volt! Prostitúált ribanc, aki úton-útfélen ...

KRISZTINA *(őrvöngve)* Temessenek trágyadombba ! Lelked ne találjon utat se a mennybe, se a pokolba! Légy tetszhalott, élj az idők végezetéig, mint a férgek ágyasa. Légy maga a Halál! Foganjon meg rajtad az élők átka, kerülj élőként a pokolba. Élve süssenek meg a gyehenna tűzén. Lelkedet feszítsék meg, keresztfádat állítsák fel a pokol kapujában, s vessék rá, hogy itt látható az alvilág legnagyobb ringyója! Légy életben, halálodban, halálod után, minden időben és minden időközön túl: átkozott!

Vargané közben fülére szorított kézzel kimenekül

(Teljesen összetörve, a közönséghez) Hol van, Püsök úr?... Ide engedem magát lelkem fútcájára, seperje le róla a szennyet... Lennék a hegytetőn ácsorgó porszemek egyike, hogy csak a Püsökök lássanak... Porszem vagyok, bíró úr, kérem, apró porszemek tömegében... De bármi következik, Kriszti életben is, halálomban is velem marad, enyém marad... (El)

Nyolcadik jelenet

Krisztina, Domokos, Alelnök

ALELNÖK *(az aktákat rakosgatja maga előtt, majd*

Domokoshoz) Miért akar elválni?

DOMOKOS *(zavartan, dadogva)* Kérem... én... vagy-is az ügyvédem ... a beadványban részletesen...

ALELNÖK Szeretném, ha szóban is elmondaná!

DOMOKOS (m. f.) Tulajdonképpen a gyermekről van szó... A gyermek ugyanis nem tőlem van, és ... és ilyen körülmények között ...

ALELNÖK Honnét tudja?

DOMOKOS (m. f.) Kérem... néhány jelét ennek, hogy úgy mondjam... én magam is ... azaz... nekem erről nagyon nehéz beszélnem, de anyám elmond mindent, ő számtalanszor jelen volt.

ALELNÖK Minél?

Domokos tanácstalanul nézi Krisztinát, mintha tőle várna segítséget

Minél volt jelen, kérem?

DOMOKOS Amikor a feleségem... találkozott a barátjával...

ALELNÖK *(felmutat neki egy fényképet)* Ezzel?

DOMOKOS Igen. Vele.

ALELNÖK S ő a gyermek apja?

DOMOKOS Igen.

ALELNÖK Honnét tudja?

DOMOKOS *(erőre kapva)* Kérem, ez... ez biztos ! *(Fel-áll, hogy nyomatékokat adjon állításának: hangosabban)* Ez egészen biztos !

ALELNÖK Üljön vissza! És ne hangoskodjék!

Domokos visszaül

(Krisztinához) Maga is válni akar?

KRISZTINA *(alig hallhatóan)* Nem tudom... Nem tudom...

ALELNÖK A bíróságnak az a feladata, hogy megpróbálja kibékíteni önöket. Ez, gondolom, mindkettőjük előtt világos... A benyújtott kereset tárgya közvetlenül nem az apaság megállapítása ugyan, de lévén, hogy itt egészen sajátos esetről van szó, a kibékítés céljából szokatlanabb eljáráshoz folyamodtunk ... Itt van a kezemben a Törvényszéki Orvostani Intézet szakértői véleményezése. Ebben összevetették a gyermek vércsoportját az állítólagos apáéval — B három, azaz A kettő —, s arra a biztos következtetésre jutottak, hogy az állítólagos apa apasága egyetlen eset-

ben kizárt, ha az anya vércsoportja: zéró egy. *(Krisztinához)* Kérem, vegye elő a személyazonossági igazolványát.

Krisztina előveszi az igazolványt, leteszi az asztalra. Domokos felkapja, idegesen belelapoz

DOMOKOS *(döbbenet)* Zéró egy!

ALELNÖK Az állítólagos apa tehát semmiképpen sem lehet a gyermek apja. Az viszont továbbra is feltételezhető, hogy esetleg más kívülálló személyről van szó, aki ...

DOMOKOS *(felugrik)* Másról nem lehet szó!... Akkor ... Akkor ... csak én lehetek...

ALELNÖK Az előbb mintha azt mondta volna... DOMOKOS Most már nem mondom!... És válni sem akarok! ... És... és nagyon resteltem az egészet...

ALELNÖK *(Krisztinához)* És ön?

KRISZTINA (m. f.) Nem tudom... Nem tudom... ALELNÖK

(összeszedi az aktákat, feláll) A gondolko-

dási idő ugyanis elég hosszúra nyúlik, lesz idejük

megbeszélni mindezeket. Hát akkor: viszontlátásra

vagy minden jót és szerencsét és családi békét! (El)

KRISZTINA Domokos, én az Iván szeretője voltam. DOMOKOS

Nem igaz ! Nem hiszem el ! ... *(Suttogva)*

Minden úgy lesz, mint régen.

KRISZTINA Nem, Domokos, nem!

DOMOKOS Szeretlek, Krisztina!

KRISZTINA Nem, Domokos, nem!

DOMOKOS Elfelejtünk mindent, mindent, és előről kezdjük

az egészet.

KRISZTINA Nem, Domokos, nem! Mert nem lehet el-felejteni

semmit. A betűket, Domokos, a betűket az arcomon

viselném halálomig. A torkomat szorongatná, a szememből

parázslanának elő: A, B ... A, B .. . Ezeket a betűket

ismételgetném állandóan, ezek kísértének éjjel és nappal,

utánuk kutatnék mindenütt... És már nem tudnák úgy

szeretni, mint régen. A te életed pallója is betűk tetején

táncolt. A betűktől függött, hogy erre vagy arra billen

alattad sorsod egyetlenegy rozoga deszkadarabja. A szíved

ott csúszkált a tetején előre-hátra. Kötéltáncos vagy, Do-

mokos ! És én nem szeretem a cirkuszi mutatványokat!

(Otthagyja Domokost — azzal Domokos el —, és belép egy

másik, most megvilágított színre, kezében a pályába

bugyolált gyermekkel. A közönséghez) Nem szeretem a

cirkuszi mutatványokat, hiszen én már több ezer éves

vagyok. Anyám, nagyanyám és összes őszámom összegyűjtött

fájdalma és szégyene bennem ütött tanyát. Én vagyok

családom szenvedéseinek történelemkönyve. És

szikladarabokkal feltöltött szakadék vagyok. Alul, valahol

nagyon mélyen szántóföldek voltak bennem, de a

minduntalan rázuhanó kövek lassan-lassan összeválták a

betakarított termést. Nincs bennem más, csak kő, szikla és

csend.

Lassan kivilágosodik az egész színpad, az összes szereplő a

színen: lásd az első felvonás első jelenetét. Víziószerűen

jönnek elő, mintha Krisztina gondolataiban kapnának újra

teret

PALFINÉ És eljön ama mindeneket uraló fejedelem, hogy

megtartás az ítéletet !

[VÁN Most hagyjalak el, amikor végre megtaláltalak?!

VARGANÉ Ha a kisfiam megtudja, hogy maga nap mint nap

mással élvezkedik, belehal.

DOMOKOS A gyermek ugyanis nem tőlem van! PÜSÖK Maga

nem igazi ringyó, maga csak teszi magát. DINKA ÚR Kegyed

hajnali napfényben csillogó harmatcsepp, madame, nem

sakkfigura.

EST() Lefestem magát, istennőt festek magából, vér-vörös,

meztelen istennőt, jöjjön velem.

ELÜGYELŐ Kezet fogtunk, kérem szépen, olyan csodálatos

volt, a kedves anyuka nyújtotta a kezét, és azt mondta : isten

vele, kedvesem, mondja meg a papnak, hogy még mindig nem

tudok több nyelven beszélni, még mindig csak az

anyanyelvemen tudom mondani : Isten.

)RVOS Én demokrata vagyok, de az Isten nem az!

TARHÁZY Tanúkkal fogom bizonyítani, hogy foglalkozásszerűen üzte a prostitúciót!

ALELNÖK A bíróságnak az a feladata, hogy megpróbálja kibékíteni önöket.

ICU A Mindenség Istennőjének táncolnia kell, állandóan csak táncolnia kell, meztelenül, és olyan féktelen vágygal, hogy felgerjessze vele Ophiont, a nagy Kígyót. Ismered ezt a mesét?

Krisztinát kivéve mindenki el

KRISZTINA *(a közönséghez)* Nem ismertem azt a mesét. És soha többé nem lesz időm mesékkal tölteni az időt. Mert nekem most ki kell próbálnom a nagy ugrást: hátraszálltöt vetek a cirkuszi kupola legmagasabb pontján. Azt fogják hinni, hogy ez volt az a bizonyos világszám: a halálugrás. Csakhogy ti nem látjátok, hogy alattam láthatatlan hálók vannak ki-feszítve. Kicsiny kéz tartja erősen, hogy ne zúzzam magam agyon. A Kriszti keze.

Függöny